Муниципальное автономное дошкольное образовательное учреждение

«Детский сад комбинированного вида с группами для тубинфицированных детей №61» НМР РТ

УТВЕРЖДАЮ:
Заведующий МАДОУ №61
_______________С.А.Рыжова

ПРИНЯТО
на заседании
педагогического совета № 2
от 28.11 2020г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

воспитателя по обучению детей татарскому, русскому языкам

муниципального автономного дошкольного образовательного учреждения «Детский сад комбинированного вида с группами для тубинфицированных детей №61»

г. Нижнекамск

Рабочая программа воспитателя по обучению татарскому и русскому языкам основана на основной образовательной программе МАДОУ №61, разработанной в соответствии с федеральным государственным образовательным стандартом дошкольного образования (Приказ Министерства образования и науки РФ от 17 октября 2013 г. № 1155) на переходный период до утверждения Примерной основной образовательной программы дошкольного образования.

Структура рабочей программы

I. Целевой раздел образовательной программы.
1. Пояснительная записка.
1.1. Цели и задачи реализации Программы
1.2. Характеристики особенностей развития дошкольного возраста
II. Содержательный раздел программы
1.Описание образовательной деятельности в соответствии с направлениями развития ребенка
1.1. Образовательная область «Физическое развитие»
1.2. Образовательная область «Социально-коммуникативное развитие»
1.3. Образовательная область «Речевое развитие». Содержание работы по реализации национально – регионального компонента посредством УМК по обучению детей татарскому языку
1.4. Образовательная область «Познавательное развитие»
1.5. Образовательная область «Художественно-эстетическое развитие»

2. Описание вариативных форм, способов, методов и средств реализации Программы
III. Организационный раздел.

3.1. “Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар”, “Уйный – уйный үсәбез”, “Минем өем” проектлары буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү.
3.2. Обеспечение методическими рекомендациями и средствами обучения и воспитания

I. Целевой раздел образовательной программы.

Основные задачи образовательных областей:

Социально – коммуникативное развитие

1) Присвоение норм и ценностей, принятых в обществе, включая моральные и нравственные ценности.
2) Развитие общения и взаимодействия ребёнка со взрослыми и сверстниками.
3) Становление самостоятельности, целенаправленности и саморегуляции собственных действий.
4) Развитие социального и эмоционального интеллекта, эмоциональной отзывчивости, сопереживания.
5) Формирование готовности к совместной деятельности.
6) Формирование уважительного отношения и чувства принадлежности к своей семье и сообществу детей и взрослых в организации.
7) Формирование позитивных установок к различным видам труда и творчества.
8) Формирование основ безопасности в быту, социуме, природе.

Познавательное развитие

1) Развитие интересов детей, любознательности и познавательной мотивации.
2) Формирование познавательных действий, становление сознания.
3) Развитие воображения и творческой активности.
4) Формирование первичных представлений о себе, других людях, объектах окружающего мира.
5) Формирование первичных представлений о малой родине и Отечестве, представлений о социокультурных ценностях нашего народа, об отечественных традициях и праздниках, о планете Земля как общем доме людей, об особенностях природы, многообразии стран и народов мира.

Речевое развитие

1) Владение речью как средством общения.
2) Обогащение активного словаря.
3) Развитие связной, грамматически правильной диалогической и монологической речи.
4) Развитие речевого творчества.
5) Развитие звуковой и интонационной культуры речи, фонематического слуха.
6) Знакомство с книжной культурой, детской литературой, понимание на слух текстов различных жанров детской литературы.
7) Формирование звуковой аналитико – синтетической активности как предпосылки обучения грамоте.
8) Обучение двум государственным языкам (русскому и татарскому).

Художественно - эстетическое развитие

1) Развитие предпосылок ценностно – смыслового восприятия и понимания произведений искусства (словесного, музыкального, изобразительного), мира природы.
2) Становление эстетического отношения к окружающему миру.
3) Восприятие музыки, художественной литературы, фольклора.
4) Стимулирование сопереживания персонажам художественных произведений.

Физическое развитие

1) Развитие физических качеств.
2) Правильное формирование опорно–двигательной системы организма, развитие равновесия, координации движений, крупной и мелкой моторики.
3) Правильное выполнение основных движений.

Занятия по обучению татарскому (не родному) языку начинается со средней группы.

Возрастная характеристика, контингента детей 4-5 лет

К пяти годам складывается «психологический портрет» личности, в котором важная роль принадлежит компетентности, в особенности интеллектуальной (это возраст «почемучек»), а также креативности.

Физическое развитие

В этом возрасте продолжается рост всех органов и систем, сохраняется потребность в *движении*. Двигательная активность становится целенаправленной, отвечает индивидуальному опыту и интересу, движения становятся осмысленными, мотивированными и управляемыми. Сохраняется высокая эмоциональная значимость процесса деятельности для ребенка, неспособность завершить ее по первому требованию. Появляется способность к регуляции двигательной активности. У детей появляется интерес к познанию себя, своего тела, его строения, возможностей. У детей возникает потребность действовать совместно, быстро, ловко, в едином для всех детей темпе; соблюдать определенные интервалы во время передвижения в разных построениях, быть ведущим. Уровень функциональных возможностей повышается.

Позитивные изменения наблюдаются в развитии *моторики*. Дошкольники лучше удерживают равновесие, перешагивая через небольшие преграды, нанизывает бусины (20 шт.) средней величины (или пуговицы) на толстую леску.

В 4-5 лет у детей совершенствуются *культурно-гигиенические навыки (*хорошо освоен алгоритм умывания, одевания, приема пищи): они аккуратны во время еды, умеют правильно надевать обувь, убирают на место свою одежду, игрушки, книги. В элементарном самообслуживании (одевание, раздевание, умывание и др.) проявляется самостоятельность ребенка.

Социально-личностное развитие

К 5 годам у детей возрастает интерес и потребность *в общении, особенно со сверстниками*, осознание своего положения среди них. Ребенок приобретает способы взаимодействия с другими людьми. Использует речь и другие средства общения для удовлетворения разнообразных потребностей. Лучше ориентируется в человеческих отношениях: способен заметить эмоциональное состояние близкого взрослого, сверстника, проявить внимание и сочувствие. У детей формируется потребность в уважении со стороны взрослого, для них оказывается чрезвычайно важной его похвала. Это приводит к их повышенной обидчивости на замечания. Повышенная обидчивость представляет собой возрастной феномен. Совершенствуется умение пользоваться установленными формами вежливого обращения.

В игровой деятельности появляются ролевые взаимодействия. Они указывают на то, что дошкольники начинают отделять себя от принятой роли. В процессе игры роли могут меняться. В этом возрасте начинают появляться постоянные партнеры по игре. В общую игру может вовлекаться от двух до пяти детей, а продолжительность совместных игр составляет в среднем 15-20 мин.

Ребенок начитает регулировать свое поведение в соответствии с принятыми в обществе нормами; умеет довести начатое дело до конца (соорудить конструкцию, убрать игрушки, правила игры и т. п.) - проявление произвольности.

У детей начинает формироваться способность контролировать свои эмоции в движении, чему способствует освоение ими языка эмоций (гаммы переживаний, настроений). Эмоциональность пятилетнего ребенка отличается многообразием способов выражения своих чувств: радости, грусти, огорчения, удовольствия. Ребенок способен проявить сочувствие, сопереживание, которое лежит в основе нравственных поступков.

К 5-ти годам в элементарном выполнении отдельных поручений (дежурство по столовой, уход за растениями и животными) проявляется самостоятельность.

Познавательно-речевое развитие

Изменяется содержание *общения* ребенка и взрослого. Оно выходит за пределы конкретной ситуации, в которой оказывается ребенок. Ведущим становится познавательный мотив. Информация, которую ребенок получает в процессе общения, может быть сложной и трудной для понимания, но она вызывает интерес.

В *речевом развитии* детей 4-5 лет улучшается произношение звуков (кроме сонорных) и дикция. Речь становится предметом активности детей. Они удачно имитируют голоса животных, интонационно выделяют речь тех или иных персонажей. Интерес вызывают ритмическая структура речи, рифмы. Развивается грамматическая сторона речи. Дети занимаются словотворчеством на основе грамматических правил. Речь детей при взаимодействии друг с другом носит ситуативный характер, а при общении с взрослым становится внеситуативной.

В познавательном развитии 4-5 летних детей характерна высокая мыслительная активность. 5-ти летние «почемучки» интересуются причинно-следственными связями в разных сферах жизни (изменения в живой и неживой природе, происхождение человека), профессиональной деятельностью взрослых и др., то есть начинает формироваться представление о различных сторонах окружающего мира. К 5-ти годам более развитым становится восприятие. Дети оказываются

способными назвать форму, на которую похож тот или иной предмет. Они могут вычленять в сложных объектах простые формы и из простых форм воссоздавать сложные объекты. Дети способны упорядочить группы предметов по сенсорному признаку – величине, цвету; выделить такие параметры, как высота, длина и ширина. Совершенствуется ориентация в пространстве. Возрастает объем памяти. Дети запоминают до 7-8 названий предметов. Начинает складываться произвольное запоминание: дети способны принять задачу на запоминание, помнят поручения взрослых, могут выучить небольшое стихотворение и т.д. Начинает развиваться образное мышление. Дети оказываются способными использовать простыне схематизированные изображения для решения несложных задач. Увеличивается устойчивость внимания. Ребенку оказывается доступной сосредоточенная деятельность в течение 15-20 минут.

Усложняется *конструирование*. Постройки могут включать 5-6 деталей. Формируются навыки конструирования по собственному замыслу, а также планирование последовательности действий.

Художественно-эстетическое развитие

На пятом году жизни ребенок осознаннее воспринимает произведения художественно-изобразительно-музыкального творчества, легко устанавливает простые причинные связи в сюжете, композиции и т.п., эмоционально откликается на отраженные в произведении искусства действия, поступки, события, соотносит увиденное со своими представлениями о красивом, радостном, печальном, злом и т.д. У ребенка появляется желание делиться своими впечатлениями от встреч с искусством, со взрослыми и сверстниками. Продолжает развиваться воображение. Формируются такие его особенности, как оригинальность и произвольность. Дети могут самостоятельно придумать небольшую сказку на заданную тему.

Значительное развитие получает *изобразительная деятельность*. *Рисунки* становятся предметным и детализированным. В этом возрасте дети рисуют предметы прямоугольной, овальной формы, простые изображения животных. Дети могут своевременно насыщать ворс кисти краской, промывать по окончании работы. Графическое изображение человека характеризуется наличием туловища, глаз, рта, носа, волос, иногда одежды и ее деталей. Дети могут *вырезать* ножницами по прямой, диагонали, к 5 годам овладевают приемами вырезывания предметов круглой и овальной формы. *Лепят* предметы круглой, овальной, цилиндрической формы, простейших животных, рыб, птиц.

К 5-ти годам ребенок выполняет элементарные танцевальные движения (пружинка, подскоки, кружение и т.д.). Может петь протяжно, при этом вместе начинать и заканчивать пение. Развитию исполнительской деятельности способствует доминирование в данном возрасте продуктивной мотивации (спеть песню, станцевать танец, сыграть на инструменте). Дети делают первые попытки творчества.

Возрастная характеристика, контингента детей 5-6 лет

Физическое развитие

Продолжается процесс окостенения скелета ребенка. Дошкольник более совершенно овладевает различными видами *движений*. Тело приобретает заметную устойчивость. Дети к 6 годам уже могут совершать пешие прогулки, но на

небольшие расстояния. Шестилетние дети значительно точнее выбирают движения, которые им надо выполнить. У них обычно отсутствуют лишние движения, которые наблюдаются у детей 3-5 лет. В период с 5 до 6 лет ребенок постепенно начинает адекватно оценивать результаты своего участия в играх соревновательного характера. Удовлетворение полученным результатом к 6 годам начинает доставлять ребенку радость, способствует эмоциональному благополучию и поддерживает положительное отношение к себе («я хороший, ловкий» и т.д.). Уже начинают наблюдаться различия в движениях мальчиков и девочек (у мальчиков - более прерывистые, у девочек – мягкие, плавные).

К 6 годам совершенствуется развитие мелкой *моторики* пальцев рук. Некоторые дети могут продеть шнурок в ботинок и завязать бантиком.

В старшем возрасте продолжают совершенствоваться *культурно-гигиенические навыки*: умеет одеться в соответствии с условиями погоды, выполняет основные правила личной гигиены, соблюдает правила приема пищи, проявляет навыки самостоятельности. Полезные привычки способствуют усвоению основ здорового образа жизни.

Познавательно-речевое развитие

Общение детей выражается в свободном диалоге со сверстниками и взрослыми, выражении своих чувств и намерений с помощью речевых и неречевых (жестовых, мимических, пантомимических) средств.

Продолжает совершенствоваться *речь,* в том числе ее звуковая сторона. Дети могут правильно воспроизводить шипящие, свистящие и сонорные звуки. Развивается фонематический слух, интонационная выразительность речи при чтении стихов в сюжетно-ролевой игре и в повседневной жизни. Совершенствуется грамматический строй речи. Дети используют все части речи, активно занимаются словотворчеством. Богаче становится лексика: активно используются синонимы и антонимы. Развивается связная речь: дети могут пересказывать, рассказывать по картинке, передавая не только главное, но и детали.

В *познавательной деятельности* продолжает совершенствоваться восприятие цвета, формы и величины, строения предметов; представления детей систематизируются. Дети называют не только основные цвета и их оттенки, но и промежуточные цветовые оттенки; форму прямоугольников, овалов, треугольников. К 6-ти годам дети легко выстраивают в ряд – по возрастанию или убыванию – до десяти предметов разных по величине. Однако дошкольники испытывают трудности при анализе пространственного положения объектов, если сталкиваются с несоответствием формы и их пространственного расположения. В старшем дошкольном возрасте продолжает развиваться образное мышление. Дети способны не только решить задачу в наглядном плане, но и совершить преобразования объекта. Продолжают совершенствоваться обобщения, что является основой словесно-логического мышления. 5-6 лет - это возраст творческого воображения. Дети самостоятельно могут сочинить оригинальные правдоподобные истории. Наблюдается переход от непроизвольного к произвольному вниманию.

Конструирование характеризуется умением анализировать условия, в которых протекает эта деятельность. Дети используют и называют различные детали деревянного конструктора. Могут заменять детали постройки в зависимости от имеющегося материала. Овладевают обобщенным способом обследования образца. Конструктивная деятельность может осуществляться

на основе схемы, по замыслу и по условиям. Дети могут конструировать из бумаги, складывая ее в несколько раз (2,4,6 сгибов); из природного материала.

Социально-личностное развитие

Дети проявляют высокую познавательную активность. Ребенок нуждается в содержательных контактах со сверстниками. Их речевые контакты становятся все более длительными и активными. Дети самостоятельно объединяются в небольшие группы на основе взаимных симпатий. В этом возрасте дети имеют дифференцированное представление о своей гендерной принадлежности по существенным признакам (женские и мужские качества, особенности проявления чувств).

Ярко проявляет интерес к игре.

В игровой деятельности дети шестого года жизни уже могут распределять роли до начала игры и строят свое поведение, придерживаясь роли. Игровое взаимодействие сопровождается речью, соответствующей и по содержанию, и интонационно взятой роли. Речь, сопровождающая реальные отношения детей, отличается от ролевой речи. При распределении ролей могут возникать конфликты, связанные с субординацией ролевого поведения. Наблюдается организация игрового пространства, в котором выделяются смысловой «центр» и «периферия». В игре дети часто пытаются контролировать друг друга - указывают, как должен вести себя тот или иной персонаж.

Ребенок пытается сравнивать ярко выраженные эмоциональные состояния, видеть проявления эмоционального состояния в выражениях, жестах, интонации голоса. Проявляет интерес к поступкам сверстников.

В трудовой деятельности, освоенные ранее виды детского труда выполняются качественно, быстро, осознанно. Активно развиваются планирование и самооценивание трудовой деятельности.

Художественно-эстетическое развитие

В *изобразительной деятельности* 5-6 летний ребенок свободно может изображать предметы круглой, овальной, прямоугольной формы, состоящих из частей разной формы и соединений разных линий. Расширяются представления о цвете (знают основные цвета и оттенки, самостоятельно может приготовить розовый и голубой цвет). Старший возраст – это возраст активного *рисовани*я. Рисунки могут быть самыми разнообразными по содержанию: это жизненные впечатления детей, иллюстрации к фильмам и книгам, воображаемые ситуации. Обычно рисунки представляют собой схематичные изображения различных объектов, но могут отличаться оригинальностью композиционного решения. Изображение человека становится более детализированным и пропорциональным. По рисунку можно судить о половой принадлежности и эмоциональном состоянии изображенного человека. Рисунки отдельных детей отличаются оригинальностью, креативностью. В *лепке* детям не представляется трудности создать более сложное по форме изображение. Дети успешно справляются с вырезыванием предметов прямоугольной и круглой формы разных пропорций.

Старших дошкольников отличает яркая эмоциональная реакция на *музыку*. Появляется интонационно-мелодическая ориентация музыкального восприятия. Дошкольники могут петь без напряжения, плавно, отчетливо произнося слова;

свободно выполняют танцевальные движения: полуприседания с выставлением ноги на пятку, поочередное выбрасывание ног вперед в прыжке и т.д. Могут импровизировать, сочинять мелодию на заданную тему. Формируются первоначальные представления о жанрах и видах музыки.

Возрастная характеристика, контингента детей 6-7 лет

Физическое развитие

К 7 годам скелет ребенка становится более крепким, поэтому он может выполнять различные *движения*, которые требуют гибкости, упругости, силы. Его тело приобретает заметную устойчивость, чему способствует усиленный рост ног. Ноги и руки становятся более выносливыми, ловкими, подвижными. В этом возрасте дети уже могут совершать довольно длительные прогулки, долго бегать, выполнять сложные физические упражнения.

У семилетних детей отсутствуют лишние движения. Ребята уже самостоятельно, без специальных указаний взрослого, могут выполнить ряд движений в определенной последовательности, контролируя их, изменяя (произвольная регуляция движений).

Ребенок уже способен достаточно адекватно оценивать результаты своего участия в подвижных и спортивных играх соревновательного характера. Удовлетворение полученным результатом доставляет ребенку радость и поддерживает положительное отношение к себе и своей команде («мы выиграли, мы сильнее»).

Имеет представление о своем физическом облике (высокий, толстый, худой, маленький и т.п.) и здоровье, заботиться о нем. Владеет *культурно-гигиеническими навыками* и понимает их необходимость.

Социально-личностное развитие

К семи годам у ребенка ярко проявляется уверенность в себе и чувство собственного достоинства, умение отстаивать свою позицию в совместной деятельности. Семилетний ребенок способен к волевой регуляции поведения, преодолению непосредственных желаний, если они противоречат установленным нормам, данному слову, обещанию. Способен проявлять волевые усилия в ситуациях выбора между «можно» и «нельзя», «хочу» и «должен». Проявляет настойчивость, терпение, умение преодолевать трудности. Может сдерживать себя, высказывать просьбы, предложения, несогласие в социально приемлемой форме. Произвольность поведения — один из важнейших показателей психологической готовности к школе.

Самостоятельность ребенка проявляется в способности без помощи взрослого решать различные задачи, которые возникают в повседневной жизни (самообслуживание, уход за растениями и животными, создание среды для самодеятельной игры, пользование простыми безопасными приборами — включение освещения, телевизора, проигрывателя и т.п.).

В сюжетно-ролевых *играх* дети 7-го года жизни начинают осваивать сложные взаимодействия людей, отражающих характерные значимые жизненные ситуации, например, свадьбу, болезнь и т.п. Игровые действия становятся более сложными, обретают особый смысл, который не всегда открывается взрослому. Игровое пространство усложняется. В нем может быть несколько центров, каждый из которых поддерживает свою сюжетную линию. При этом дети способны

отслеживать поведение партнеров по всему игровому пространству и менять свое поведение в зависимости от места в нем (например, ребенок обращается к продавцу не просто как покупатель/, а как покупатель-мама). Если логика игры требует появления новой роли, то ребенок может по ходу игры взять на себя новую роль, сохранив при этом роль, взятую ранее.

Семилетний ребенок умеет заметить изменения настроения взрослого и сверстника, учесть желания других людей; способен к установлению устойчивых контактов со сверстниками. Ребенок семи лет отличается большим богатством и глубиной переживаний, разнообразием их проявлений и в то же время большей сдержанностью эмоций. Ему свойственно «*эмоциональное* предвосхищение» — предчувствие собственных переживаний и переживаний других людей, связанных с результатами тех или иных действий и поступков («Если я подарю маме свой рисунок, она очень обрадуется»).

Познавательно-речевое развитие

Происходит активное развитие диалогической речи. Диалог детей приобретает характер скоординированных предметных и речевых действий. В недрах диалогического *общения* старших дошкольников зарождается и формируется новая форма речи - монолог. Дошкольник внимательно слушает рассказы родителей, что у них произошло на работе, живо интересуется тем, как они познакомились, при встрече с незнакомыми людьми спрашивают, кто это, есть ли у них дети и т.п.

У детей продолжает развиваться *речь:* ее звуковая сторона, грамматический строй, лексика. Развивается связная речь. В высказываниях детей отражаются как расширяющийся словарь, так и характер обобщений, формирующихся в этом возрасте. Дети начинают активно употреблять обобщающие существительные, синонимы, антонимы, прилагательные и т.д.

Познавательные процессы претерпевают качественные изменения; развивается произвольность действий. Наряду с наглядно-образным мышлением появляются элементы словесно-логического мышления. Продолжают развиваться навыки обобщения и рассуждения, но они еще в значительной степени ограничиваются наглядными признаками ситуации. Продолжает развиваться воображение, однако часто приходится констатировать снижение развития воображения в этом возрасте в сравнении со старшей группой. Это можно объяснить различными влияниями, в том числе средств массовой информации, приводящими к стереотипности детских образов. Внимание становится произвольным, в некоторых видах деятельности время произвольного сосредоточения достигает 30 минут. У детей появляется особы интерес к печатному слову, математическим отношениям. Они с удовольствием узнают буквы, овладевают звуковым анализом слова, счетом и пересчетом отдельных предметов.

К 7 годам дети в значительной степени освоили *конструирование* из строительного материала. Они свободно владеют обобщенными способами анализа как изображений, так и построек. Свободные постройки становятся симметричными и пропорциональными. Дети точно представляют себе последовательность, в которой будет осуществляться постройка. В этом возрасте дети уже могут освоить сложные формы сложения из листа бумаги и придумывать собственные. Усложняется конструирование из природного материала.

Художественно-эстетическое развитие

В *изобразительной деятельности* детей 6-7 лет *рисунки* приобретают более детализированный характер, обогащается их цветовая гамма. Более явными становятся различия между рисунками мальчиков и девочек. Мальчики охотно изображают технику, космос, военные действия; девочки обычно рисуют женские образы: принцесс, балерин, и т.д. Часто встречаются бытовые сюжеты: мама и дочка, комната и т.п. При правильном подходе у детей формируются художественно-творческие способности в изобразительной деятельности. Изображение человека становится еще более детализированным и пропорциональным. Появляются пальцы на руках, глаза, рот, нос, брови, подбородок. Одежда может быть украшена различными деталями. Предметы, которые дети лепят и вырезывают, имеют различную форму, цвет, строение, по-разному расположены в пространстве. Вместе с тем могут к 7-ми годам передать конкретные свойства предмета с натуры. Семилетнего ребенка характеризует активная деятельностная позиция, готовность к спонтанным решениям, любопытство, постоянные вопросы к взрослому, способность к речевому комментированию процесса и результата собственной деятельности, стойкая мотивация достижений, развитое воображение. Процесс создания продукта носит творческий поисковый характер: ребенок ищет разные способы решения одной и той же задачи. Ребенок семи лет достаточно адекватно оценивает результаты своей деятельности по сравнению с другими детьми, что приводит к становлению представлений о себе и своих возможностях.

Значительно обогащается индивидуальная интерпретация *музыки.* Ребенок определяет, к какому жанру принадлежит прослушанное произведение. Чисто и выразительно поет, правильно передавая мелодию (ускоряя, замедляя). Дошкольник может самостоятельно придумать и показать танцевальное или ритмическое движение.

II.СОДЕРЖАТЕЛЬНЫЙ РАЗДЕЛ

1. Описание образовательной деятельности в соответствии с направлениями развития ребенка

1.1. Образовательная область «Физическое развитие»

Цель:

1) гармоничное физическое развитие;
2) формирование интереса и ценностного отношения к занятиям физической культурой;
3) формирование основ здорового образа жизни.

Задачи:

1) Оздоровительные:

- охрана жизни и укрепление здоровья, обеспечение нормального функционирования всех органов и систем организм;
- всестороннее физическое совершенствование функций организма и физического развития детей через национальные праздники, народные игры,

- повышение работоспособности и закаливание.

2) *Образовательные:*

- формирование двигательных умений и навыков;
- развитие физических качеств;
- развитие потребности в двигательной активности детей при помощи подвижных народных (татарских, русских, чувашских, мордовских, марийских, башкирских, удмуртских), спортивных игр, физических упражнений, соответствующих их возрастным особенностям;
- овладение ребенком элементарными знаниями о своем организме, роли физических упражнений в его жизни, способах укрепления собственного здоровья.

3) *Воспитательные:*

- формирование интереса и потребности в занятиях физическими упражнениями;
- разностороннее гармоничное развитие ребенка (не только физическое, но и умственное, нравственное, эстетическое, трудовое.

1.2. Образовательная область «Социально-коммуникативное развитие»

Цель:

Позитивная социализация детей дошкольного возраста, приобщение детей к социокультурным нормам, традициям семьи, общества и государства.

Задачи:

1) Усвоение норм и ценностей, принятых в обществе, включая моральные и нравственные ценности.
2) Развитие общения и взаимодействия ребёнка с взрослыми и сверстниками.
3) Формирование уважительного отношения и чувства принадлежности к своей семье и к сообществу детей и взрослых в ДОУ
4) Формирование позитивных установок к различным видам труда и творчества.
5) Формирование основ безопасного поведения в быту, социуме, природе.
6) Формирование готовности к совместной деятельности со сверстниками.

Направления:

1) Развитие игровой деятельности детей с целью освоения различных социальных ролей, в которой отражается окружающая действительность РТ, мир взрослых людей, детей другой национальностей народов Поволжья, родной природы, общественной жизни.
2) Патриотическое воспитание детей дошкольного возраста.

1.2.1. Патриотическое воспитание

ЦЕЛЬ:

способствовать воспитанию гуманной, социально активной, самостоятельной, интеллектуально развитой творческой личности, обладающей чувством национальной гордости, любви к Отечеству, родному городу, своему народу.

ЗАДАЧИ:

1. Воспитание у ребенка любви и привязанности к своей семье, дому, детскому саду, улице, городу;
2. Формирование бережного отношения к природе и всему живому;
3. Воспитание уважения к труду;
4. Освоение наиболее значимых культурных традиций РТ, родного города;
5. Формирование элементарных знаний о правах человека;
6. Расширение представлений о городах России;
7. Знакомство детей с символами государства (герб, флаг, гимн);
8. Развитие чувства ответственности и гордости за достижения страны;
9. Формирование толерантности, чувства уважения к другим народам, их традициям.

Для детей на этапе завершения дошкольного образования характерно:

- проявление доброжелательного внимания к окружающим, стремление оказать помощь, поддержку другому человеку;
- уважение к достоинству других;
- стремление к познанию окружающей действительности;
- решение вопросов о далёком прошлом и будущем, об устройстве мира;
- бережное отношение к окружающей природе, результатам труда других людей, чужим и своим вещам.

Основу содержания гражданско- патриотического воспитания составляют общечеловеческие ценности. Из всего спектра общечеловеческих ценностей, имеющих особое значение для содержания и организации воспитательного процесса можно выделить следующие:

- ***«Человек»*** - абсолютная ценность, «мера всех вещей». *Сегодня гуманизму возвращается его индивидуальное начало, из средства человек становиться целью.* Личность ребенка становится реальной ценностью.
- ***«Семья»*** - первый коллектив ребенка и естественная среда его развития, где закладываются основы будущей личности. *Необходимо возрождать в людях чувства чести рода, ответственность за фамилию, перестроить взгляды на роль семьи, ее природное назначение.*
- ***«Труд»*** - основа человеческого бытия, «вечное естественное условие человеческой жизни». Приобщение детей к труду всегда было важной частью воспитания. *Задача педагога - воспитывать у детей уважение к людям, прославившим наш тульский край честным трудом.*
- ***«Культура»*** - богатство, накопленное человечеством в сфере духовной и материальной жизни людей, высшее проявление творческих сил и способностей человека. Воспитание должно быть культуросообразно. *Задача педагога- помочь воспитанникам в овладении духовной культурой своего народа.*
- ***«Отечество»*** *- единственная уникальная для каждого человека Родина, данная ему судьбой, доставшаяся от его предков. Задача педагога- воспитание уважительного, бережного отношения к истории и традициям своего народа, любви к родному краю, формирование представлений о явлениях общественной жизни , т.е. воспитание патриотических чувств*

- ***«Земля»*** - общий дом человечества. Это земля людей и живой природы. Важно подвести детей к пониманию, что будущее Земли зависит от того, как к ней относятся люди. *На данном этапе неоценимо экологическое воспитание, формирование интереса к общечеловеческим проблемам.*

Компоненты патриотического воспитания

Содержательный (представления ребенка об окружающем мире)

- О культуре народа, его традициях, творчестве
- О природе родного края и страны и деятельности человека в природе
- Об истории страны, отраженной в названиях улиц, памятниках
- о символике родного города и страны (герб, гимн, флаг)

Эмоционально-побудительный (эмоционально-положительные чувства ребенка к окружающему миру)

- Любовь и чувство привязанности к родной семье и дому
- Интерес к жизни родного города и страны
- Гордость за достижения своей страны
- Уважение к культуре и традициям народа, к историческому прошлому
- Восхищение народным творчеством
- Любовь к родной природе, к родному языку
- Уважение к человеку-труженику и желание принимать посильное участие в труде

Деятельностный (отражение отношения к миру в деятельности

- Труд
- Игра
- Продуктивная деятельность
- Музыкальная деятельность
- Познавательная деятельность

Воспитание чувства патриотизма у дошкольника – процесс сложный и длительный, требующий от педагога большой личной убеждённости и вдохновения. Эта весьма кропотливая работа должна вестись систематически, планомерно во всех группах, в разных видах деятельности и по разным направлениям: воспитание любви к близким, к детскому саду, к родному городу, к своей стране.

Примерное содержание образовательной деятельности по области «Социально-коммуникативное развитие» с учетом этнокультурной составляющей (ЭКС)

Тема	Младшие группы	Средние группы	Старшие группы	Подготовительные к школе группы
Нижнекамск, Татарстан	**Игры.** «Түбәтәй» «Маэмай», «Ак куянкай», «Кояш һәм яңгыр» **Беседы.** «С кем я живу», «О мамах и папах». Рассматривание альбомов «Моя семья», «Труд взрослых в семье». Экскурсия «Хорошо у нас в саду»	**Игры.** «Скок - перескок», « Карусель», «Овощи», «Цветные автомобили» **Игра-имитация.** «Мы в автобусе» - **Рассказ** воспитателя о родном городе. **Рассматривание** иллюстраций о Нефтихимическом заводе. - **Беседы.** «Моя Республика Татарстан», «Знакомство с улицей города», «Поведение в транспорте», «Беседа о профессиях»	**Игры.** «Колечко», «Так, да и нет..», «Маляр и краски», «Летели, летели», «Мәликә», «Лисички и курочки», «Жмурки», «Скок-перескок», «Займи место», «Горшки продаем» **Беседы.** «Самые красивые места, достопримечательности родного города» «Мы не одни живем на земле» «Шурале попал в беду» (противопожарная безопасность), «Традиции и культура татарского народа», «Старые виды ремесла: плетение и ткачество”, «Татарский растительный орнамент», «Плачет хлебушко, когда его ест лентяй», «Как жили наши предки» Обзорная экскурсия по музею	**Игры.** «Серый волк» (Соры бүре), «Продаем горшки» (Чүлмәк сатыш), «Скок-перескок» (Күчтем-күч), «Хлопушки» (Әбәкле), «Займи место» (Буш урын), «Ловишки» (Тотышлы), «Жмурки» (Күзбәйләу, «Перехватчики» (Куышу), «Тимербай», «Лисички и курочки» (Төлке һәм тавыклар), «Кто

			в ДОУ.	дальше бросит?» (Кем ераграк ыргыта), «Мяч по кругу» (Төенчек), «Спутанные кони» (Тышаулы атлар). **Беседы.** «Почему мы не говорим на родном языке». Экскурсия в музей города Нижнекамска. Знакомство с природными богатствами РТ Ознакомление с реками РТ Кама, Волга, Ик, Вятка, Белая.
Башкортостан			**Игры.** «Липкие пеньки», «Юрта» **Беседы.** «Традиции и культура башкирского народа» «Достопримечательности столицы Башкортостан -Уфы». «Как рубашка в поле выросла», «Гостеприимные башкиры»	
Россия	**Игры.** «Кот и мыши»,	**Игры.** «Море волнуется», «Курица и	**Игры.** « Гуси-лебеди», «	

	«Воробушки и кот», «Наседка и цыплята», «Кролики», «Солнышко и дождик», «Воробушки и автомобиль. **Беседы.** «Что делать если потерялся», «Машины на нашей улице»	цыплята», «День и ночь», «У медведя во бору», «Сигналы светофора», «Ловкий пешеход», «Два Мороза», «Волк и ягнята», «Лисички и курочки», «Стая уток», «Стрелок», «Перепрыгни через ров», «Воробышки и кот», «Гуси-лебеди», «У медведя во бору **Беседы.** «Страна, в которой мы живём», «Какими видами транспорта можно путешествовать по России», « Друг детей - светофор», «Великий город - Москва и её достопримечательности», дид/игра «Гости Москвы», «Рассказ воспитателя о России», «Москва – столица нашей России», «Поведение на дороге», «Добрые и вежливые русские слова », «Почему мы не говорим на одном языке», «Я умею одеваться», «Папы, дедушки - солдаты». «Изготовление подарков ко Дню защитника Отечества», «Деревья родного края», «Цветы, трава, насекомые на лужайке», «Как вести себя в лесу», «Уход за комнатными растениями». **Дид. игры.** «Три цвета светофора», «Дети-пешеходы и дети- пассажиры», «Летают, прыгают, бегают», «Детки, с какой ветки?» Изготовление костюмов для игр-драматизаций по русским народным сказкам.	Мышеловка», « Мы веселые ребята», « Гори, гори ясно!», « Как у дядьки Трифона», « Золотые ворота», « По малину» **Беседы.** «Традиции и культура русского народа» «Сия прялка изрядна – хозяюшка обрядна»; «Русские народные промыслы» **Дидактические игры**. «Русский наряд для куклы», «Сложи узор», « Дымковское лото», « Русское лото». **Словесно-дидактические:** «Летает, не летает» « Кто любит? » “ Закончи пословицу”	

Татарстан		**Игры.** «Гуси - гуси», «Кошка и мыши», «Серый волк», «Хитрая лиса». **Рассказ** воспитателя о городе Казани. **Рассматривание** иллюстраций о достопримечательностях Казани. **Развлечение.** «Мы любим играть» **Беседа.** «Татарские национальные блюда», «Машины у светофора». Игры-имитации «Мы в автобусе», «Как правильно перейти дорогу на сигналы светофора», «Животный мир Татарстана», «Птицы родного края», «Мухоморы в лесу», «Моя родная улица», «Край мой - Татарстан»	**Игры.** «Серый волк», «Жмурки», «Тимербай», «Чума үрдәк, чума каз», «Спутанные кони», «Кто первый?». **Беседы.** «О названиях улиц на которых живут дети », «Двор, о котором мечтаю во сне», «Они защищали наше Отечество», «Знаменитые наши земляки» (художники, композиторы) «Татарская вышивка», «Витамины нашего края укрепляют организм»	
Поволжье			**Игры.** «Тюбетейка», **Беседа.** «Край мой - Татарстан»	
Чувашия			**Игры.** «Хищник в море», «Тили-рам?», «Рыбки», «Сирелер» («Расходитесь») **Беседы.** «Традиции и культура чувашского народа»	

1.3. Образовательная область «Речевое развитие»

Цель: Формирование устной речи и навыков речевого общения с окружающими на основе овладения литературным языком своего народа.

Задачи:

1) Овладение речью как средством общения и культуры.
2) Обучение двум государственным языкам (русскому и татарскому).

3) Знакомство с художественной литературой разных жанров; проявление интереса к произведениям татарского, русского и других народов, проживающих в РТ, устного народного творчества: сказкам, преданиям, легендам, пословицам, поговоркам, загадкам.
4) Развитие звуковой и интонационной культуры речи, фонематического слуха.

Принципы развития речи.

1) Принцип взаимосвязи сенсорного, умственного и речевого развития.
2) Принцип коммуникативно-деятельного подхода к развитию речи.
3) Принцип развития языкового чутья.
4) Принцип формирования элементарного сознания явлений языка.
5) Принцип взаимосвязи работы над различными сторонами речи.
6) Принцип обогащения мотивации речевой деятельности.
7) Принцип обогащения активной языковой практики.

Содержание работы по реализации этнокультурной составляющей посредством УМК по обучению детей татарскому языку

МИНЕМ ӨЕМ (средний дошкольный возраст)
Максат: Татар теленә кызыксыну уяту, аралашу теләге тудыру.
Бурычлар: 1. Сүз байлыгы булдыру, сөйләмдә активлаштыру.
2. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
3. Бер-береңне тыңлау, ишетү сыйфатлары тәрбияләү.

Тема	Актив *(сөйләм үрнәге)* сүзләр	Җиһазлау
1.“Минем гаиләм”	Актив сүзләр: әти, әни. *Сөйләм үрнәге: исәнмесез, сау булыгыз.*	Өй макеты (рәсеме). Уенчык Мияу, Акбай. Таратма, күрсәтмә рәсемнәр:әти, әни. Аудиоязма 1-5.
2.“Малай, кыз”	Актив сүзләр: малай, кыз. *Сөйләм үрнәге: бу кем?кем юк?исәнме.*	Өй макеты (рәсеме). Таратма, күрсәтмә рәсемнәр: әти, әни, кыз, малай. Уенчык Мияу, Акбай. Аудиоязма 6-7. Интерактив такта.
3. “ Мин һәм гаиләм”		Өй макеты (рәсеме). Таратма, күрсәтмә рәсемнәр: әти, әни, кыз, малай.

		Уенчык Мияу, Акбай. Аудиоязма 6-7. Интерактив такта.
4.“Минем туганнарым”		Өй макеты (рәсеме). Таратма, күрсәтмә рәсемнәр: әти, әни, кыз, малай. Аудиоязма 6-7. Интерактив такта
5. “Әйдәгез, танышыйк”.	Актив сүзләр: мин (Оля, Саша), сау булыгыз исәнмесез. *Сөйләм үрнәге: Син кем?*	Уенчык Мияу, Акбай. Туп. Аудиоязма 8-10.
6. “Таныш булыйк”		Уенчык Мияу, Акбай. Туп. Аудиоязма 8-10.
7. “Әйдәгез, танышыйк”.	Актив сүз: исәнме.	Уенчык Мияу, Акбай. Туп. Аудиоязма 10-12. Эш дәфтәре.
8. “Тату гаилә”	*Сөйләм үрнәге: сау бул.*	Өй макеты (рәсеме). Уенчык Мияу, Акбай. Персонажлар: әти, әни, малай, кыз. Аудиоязма 13.
9. “Исәнме, Акбай. Сау бул, Мияу.”	*Сөйләм үрнәге: исәнме,сау бул сүзләрен ныгыту.*	Аудиоязма 11 Уенчык Мияу, Акбай
10. “Минем дуслар”	Актив сүзләр: эт, песи. *Сөйләм үрнәге: кем анда? кил монда*.	Аудиоязма 14-15. Уенчык Мияу, Акбай. Битлекләр: эт, песи.
11. “Минем дуслар”.		Аудиоязма 15. Битлекләр: эт, песи. Уенчык Акбай, Мияу. Эш дәфтәре.
12. “Бергәләп җырлыйбыз”	Кабатлау	Аудиоязма 15. Битлекләр: эт, песи. Уенчык Акбай, Мияу.
13. “Әйдәгез, дуслашыйк”.		мультфильм “Әйдәгез, дуслашыйк”. Интерактив такта.
14.“Әйе-юк”.	Актив сүзләр: әйе, юк, сау бул.	Аудиоязма 16-17. Күрсәтмә рәсемнәр: әти, әни, кыз, малай, эт, песи. Таратма рәсемнәр: әти, әни, кыз, малай, эт, песи. Уенчык Акбай, Мияу. Интерактив такта.
15. “Кем юк”	Кабатлау	Күрсәтмә һәм таратма рәсемнәр.
16.“Әйе-юк”.		Күрсәтмә рәсемнәр: әти, әни, кыз, малай, эт, песи. Таратма рәсемнәр: әти, әни, кыз, малай, эт, песи. Интерактив такта.
17.“Качышлы уйныйбыз”	мультфильм	Күрсәтмә һәм таратма рәсемнәр.

18. “Кем юк”	Кабатлау	Күрсәтмә һәм таратма рәсемнәр.
19. “Кунак килгән”	Актив сүзләр: әби, бабай.	Өй макеты (рәсеме). Аудиоязма 18-20. Уенчык Мияу, Акбай. Таратма, күрсәтмә рәсемнәр: әби, бабай, әти, әни, кыз, малай.
20. “Кунак килгән”		Өй макеты (рәсеме). Уенчык Мияу, Акбай. Таратма рәсемнәр: әби, бабай, әти, әни, кыз, малай, эт, песи. Эш дәфтәре.
21. “Кунаклар каршылыйбыз”	Кабатлау	Өй макеты (рәсеме). Уенчык Мияу, Акбай. Таратма рәсемнәр: әби, бабай, әти, әни, кыз, малай, эт, песи.
22. “Әйдәгез, уйныйбыз”		Өй макеты (рәсеме). Таратма, күрсәтмә рәсемнәр: әби, бабай, әти, әни, кыз, малай.
23. “Безнең кунаклар”	Актив сүз: әйбәт. *Сөйләм үрнәге: хәлләр ничек?*	“Бармак театры” атрибутлары. Уенчык Акбай, Мияу. Аудиоязма 21-22.
24. “Бергәләп уйныйк”	Кабатлау	“Бармак театры” атрибутлары. Уенчык Акбай, Мияу. Аудиоязма 21-22.
25. “Безнең кунаклар”		“Бармак театры” атрибутлары. Уенчык Акбай, Мияу. Эш дәфтәре. Аудиоязма 22-23.
26. “Шалкан әкияте”		мультфильм. Интерактив такта.
27. “Шалкан әкияте”	Өстәл театры	Әкият персонажлары
28. “Әби күчтәнәче”	Актив сүз: ипи. *Сөйләм үрнәге: рәхмәт, мә.*	Курчак театры атрибуты: әби. Кәрзиннәр. Муляж: ипи (һәр балага җитәрлек). Уенчык Акбай, Мияу. Эш дәфтәре.Аудиоязма 24-25.
29. “Бабай күчтәнәче”.	Актив сүз: алма.	Курчак театры атрибуты: бабай.Кәрзиннәр.Муляжлар: ипи, алма (һәр балага җитәрлек). Уенчык Акбай, Мияу.Эш дәфтәре. Аудиоязма 26-27.
30. “Акбайны сыйлыйбыз”	Кабатлау.	Уенчык Акбай, Мияу. Муляжлар: ипи, алма (һәр балага җитәрлек).
31. “Безнең кунаклар”		Интерактив такта

32.“ Сөт, чәй”	Актив сүзләр: чәй, сөт.	Аудиоязма 28-31.Уенчык Акбай, Мияу. Күрсәтмә, таратма рәсемнәр: сөт, чәй, алма, ипи.
33. “Чәй эчәбез”	Кабатлау.	Уенчык Акбай, Мияу. Күрсәтмә, таратма рәсемнәр: сөт, чәй, алма, ипи.
34. “Дустыңны сыйла”.	Актив сүз: мә, рәхмәт.	Уенчык Акбай, Мияу.Муляжлар: сөт, чәй, алма, ипи. Эш дәфтәре.Аудиоязма 32.
35. “Рәхмәт әйт”.		Уенчык Акбай, Мияу. Муляжлар: ипи, сөт, чәй, алма.Аудиоязма 32.
36. “Дустыңны сыйла, рәхмәт әйт”	Кабатлау	Уенчык Акбай, Мияу. Муляжлар: ипи, сөт, чәй, алма.
37.“Песине сыйла”	Актив сүзләр: тәмле, кил монда.	Уенчык Акбай, Мияу.Муляжлар: сөт, ипи, чәй, алма. Аудиоязма 33-34, 36.
38.“Кунак сыйлау”.	Актив сүз: утыр.	Уенчык Акбай, Мияу.Муляжлар: сөт, ипи, чәй, алма. Аудиоязма 35-37.
39.“Тәмле ипи, тәмле сөт”	Кабатлау	Уенчык Акбай, Мияу. Муляжлар: сөт, ипи, чәй, алма.
40. “Тәмле” кибетендә.		Интерактив такта
41.“Кунакны ашат”.	Актив сүз: аша.	Уенчык Акбай, Мияу.Муляжлар: ипи, алма. Эш дәфтәре.Аудиоязма 38.
42. “Ипи”	Кабатлау	Р.К. Шаехова “Раз словечко, два словечко” 12 бит. “Писклявый мышонок и цыпленок”
43. “Чәй табынында”.	Актив сүз: эч.	Уенчык Акбай, Мияу.Муляжлар: сөт, чәй. Эш дәфтәре.Аудиоязма 39.
44. “Азат кунак чакыра”.		Мультфильм. Интерактив такта.
45. “Әйдәгез, чәй эчәбез”	Кабатлау	Уенчык Акбай, Мияу. Муляжлар: сөт, чәй.
46. “Сыйла”	Кабатлау	Интерактив такта. Муляжлар: сөт, чәй, ипи, алма
47. “Өстәл театры”	Кабатлау	Интерактив такта
48. “Гаиләне сыйла”	Кабатлау	Интерактив такта. Муляжлар: сөт, чәй, ипи, алма
49. “Уенчыклар”.	Актив сүзләр: бир, туп. *Сөйләм үрнәге: бу нәрсә?*	“Серле тартма”Туплар.Өлешләрдән торган туп рәсеме. Уенчык Акбай, Мияу.Аудиоязма 40.
50.“Зур – кечкенә”.	Актив сүзләр: зур, кечкенә. *Сөйләм үрнәге: сикер.*	Уенчыклар: зур, кечкенә туплар, зур песи, кечкенә песи. Аудиоязма 41-43.

51. “Туп белән уйныйбыз”	Кабатлау	Р.К. Шаехова “Раз словечко, два словечко” 10бит. “Мяч –туп”
52.”Күңел ачу кичәсе “Туган көн”.		Зур, кечкенә уенчыклар: туп, песи, эт, машина, шар. Ашамлык муляжлары: сөт, ипи, алма, чәй. Уенчык Акбай, Мияу.Татар халык бию көе.Аудиоязма 44.
53. “Курчак кунакка килгән”	Актив сүзләр: матур, курчак.	Аудиоязма 45-46.Курчак.Төрле зурлыктагы уенчыклар. Уенчык Акбай, Мияу.
54. “Алсуның туган көне”	Кабатлау	Уенчыклар. Ашамлык муляжлары: сөт, ипи, алма, чәй.
55. “Уенчыклар кибете”.		Төрле зурлыктагы уенчыклар. Уенчык Акбай, Мияу. Эш дәфтәре. Гади карандашлар.
56. “Паркка сәяхәт”.		Интерактив такта
57. “Кибеттә”	Кабатлау	Уенчыклар.
58. “Яңа уенчыклар”.	Актив сүзләр: куян, аю.*Сөйләм үрнәге: нинди?*	Уенчыклар: песи, эт, курчак, туп, машина, аю, куян. “Кибет” уены өчен атрибутлар. Серле тартма.
59.“Уйныйбыз”.		Уенчыклар: песи, эт, курчак, туп, машина, аю, куян. “Кибет” уены өчен атрибутлар. Аудиоязма 47.
60. “Бергәләп уйныйбыз”	Кабатлау	Р.К. Шаехова “Раз словечко, два словечко” 39 бит. “На рыбалку”. Аудиоязма 47
61. “Без уйнарга яратабыз”	Кабатлау	Төрле зурлыктагы уенчыклар: аю, песи, эт, курчак, туп, куян.Аудиоязма 47.
62. “Мияуга бүләк”	Кабатлау	Уенчыклар: курчак, аю, туп, куян, машина, зур аю, кечкенә туп, чиста машина.Аудиоязма 48.Уенчык рәсемнәре.Уенчык Мияу, Акбай.
63. “Каруселльләр әйләнә”	Кабатлау	Аудиоязма 47. Уенчыклар. Әкият илендә №18.
64. “Уенчыклар кибете”	Актив сүз: хәлләр ничек?	Уенчык Акбай, Мияу.“Кибет” сюжетлы-рольле уены өчен атрибутлар.Төрле зурлыктагы уенчыклар. Эш дәфтәре.
65. “Уенчыклар үпкәләгән”		Мультфильм. Интерактив такта

66. “Уйныйбыз”	Кабатлау	Уенчыклар, аудиоязма 47.
67. “Бүләкләр”.	Актив сүз: уйна.	Төрле зурлыктагы уенчыклар.Уенчыклар салынган машина. Уенчык Акбай, Мияу.Аудиоязма 50.
68. “Уйна”.		Төрле зурлыктагы уенчыклар.Уенчык Акбай, Мияу. Аудиоязма 51.
69. “Уйнарга чакырабыз”	Кабатлау	Төрле зурлыктагы уенчыклар.Уенчык Акбай, Мияу. Аудиоязма 51.
70. “Күңелле уеннар”		Интерактив такта
71. “Уенчыклар юабыз”	Актив сүзләр: пычрак,чиста.*Сөйләм үрнәге: ю.*	Рәсемнәр: чиста һәм пычрак уенчыклар сурәтләнгән. Чиста һәм пычрак уенчыклар. Савыт белән су.
72. “Уенчыклар юабыз”	Кабатлау	Балаларның чиста һәм пычрак уенчыклары
73. “Ю”.	Актив сүз: ю	Пычрак һәм чиста вариантлары бирелгән рәсемнәр.Уенчыклар. Эш дәфтәре. Карандашлар. Ауд 52-53.
74. “Акбай һәм Мияу маҗаралары”.		Интерактив такта.
75. “Уенчыклар юабыз”	Кабатлау	Пычрак һәм чиста вариантлары бирелгән рәсемнәр. Уенчыклар.
76. “Саннар”.	Актив сүзләр: бер, ике, өч, дүрт, биш. *Сөйләм үрнәге: ничә?*	Уенчык Акбай, Мияу.Тылсымлы тартма.Уенчыклар.
77. “Саннар”.		Бармак театры атрибутлары.Уенчыклар.Эш дәфтәре.
78 “Саныйбыз”	Кабатлау	Уенчыклар. Бүлмәдәге җиһазлар.
79.“Уйныйбыз да, саныйбыз да”		Уенчыклар.Рәсемнәр: әти, әни, әби, бабай, кыз, малай. Аудиоязма 54-56
80.“Уенчыклар”		Уенчык Мияу.Серле тартма.Уенчыклар.Аудиоязма 57.
81. “Саныйбыз”	Кабатлау	мультфильм «Эш беткәч уйнарга ярый” Г.Тукай, уенчыклар.
82. “Ничә уенчык? ”		Уенчык Акбай, Мияу.“Кибет” сюжетлы-рольле уены өчен атрибутлар.Бердән бишкә кадәр күләмдә төрле уенчыклар. Аудиоязма 58-60.
83.“Уйный-уйный саныйбыз”	Кабатлау	Мультфильм “Уйный-уйный саныйбыз”, интерактив такта.

84. “Нәрсә алсаң, шуны сана”	Кабатлау	Уенчык Акбай, Мияу. “Кибет” уены өчен атрибутлар. 1-5 кә кадәр күләмдә төрле савыт-саба, ашамлыклар
85.”Бергәләп уйныйбыз”	Кабатлау	Бармак уенына атрибутлар.Күрсәтмә рәсемнәр: бабай, әби, әти, әни, кыз, малай.Уенчыклар.Эш дәфтәре.Карандашлар. Аудиоязма 61.
86. “Кунак чакырабыз”.		Уенчык Акбай, Мияу.Ашамлык муляжлары.Эш дәфтәре. Аудиоязма 62.
87. “Аю бездә кунакта”	Кабатлау	Р.К. Шаехова “Раз словечко, два словечко” 40 бит. “Аю бездә кунакта”, диск №2
88. “Күңелле ял итәбез”	Кабатлау	Мультфильм “Күңелле ял итәбез”, диск №2.
89. “Без татарча сөйләшәбез”	Кабатлау	Курчак театры: песи белән эт;Күрсәтмә рәсемнәр: бабай, әби, әти, әни, кыз, малай.Уенчыклар.Уенчык Акбай, Мияу.
90. “Күңелле уен”	Кабатлау	Уенчыклар. Уенчык Акбай, Мияу.
91. “Бу өйдә кем яши?”	Кабаталау	Өй. Гаилә әгъзалары рәсемнәре (күрсәтмә рәсемнәр). Уенчык Акбай, Мияу.Эш дәфтәре.Аудиоязма 63.
92. “Без театр уйныйбыз”	Кабатлау	Персонажлар: барлык гаилә әгъзалары, эт, песи, куян, аю. Күренеш: бик матур өй макеты, агачлар, скамейка, капка. Татар халык көе. Аудиоязма 63-64.
93. “Без татарча сөйләшәбез”	Кабатлау	Персонажлар: барлык гаилә әгъзалары, эт, песи, куян , аю. Күренеш: бик матур өй макеты, агачлар, скамейка, капка.

“УЙНЫЙ – УЙНЫЙ ҮСӘБЕЗ” (старший дошкольный возраст)

<u>Максат:</u> Үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта татарча аралашуга чыгу.

<u>Бурычлар:</u> 1. Сүз байлыгын арттыру, сөйләм күнекмәләре формалаштыру.

2. Гади сорауларны аңлап җавап бирү, мөрәҗәгать итә белү, көндәлек яшәештә аралашу.

3. Әдәпле итеп кара-каршы сөйләшә белү күнекмәләрен тәрбияләү.

Тема	Актив *(сөйләм үрнәге)* сүзләр.	Җиһазлау
1. “Минем өем”.		Өй макеты.Күрсәтмә рәсемнәр: әти, әни, кыз, малай, эт Акбай, песи Мияу, әби, бабай.Битлекләр: әти, әни, кыз, малай, эт Акбай, песи Мияу, әби, бабай. Аудиоязма 1.
2.“Кем юк?”	Кабатлау	Эш дәфтәре. Аудиоязма 1.
3. “Минем гаиләм”	Кабатлау	
4. “Шалкан” әкияте.		Мультфильм “Шалкан”
5.“Кишер үстерәбез”.	Актив сүз: кишер. *Сөйләм үрнәге: нинди?*	Битлекләр: әби, бабай, әти, әни, кыз, малай, эт, песи. Төрле зурлыктагы кишер муляжлары.Таратма рәсемнәр: чиста кишер, пычрак кишер, зур кишер, кечкенә кишер. Аудиоязма 2.
6. “Кишер басуы”	Кабатлау	Кишер муляжлары
7. “Куян күчтәнәче”.	Актив сүз: баллы.	Таратма рәсемнәр: чиста кишер (алма), пычрак кишер (алма), зур кишер (алма), кечкенә кишер (алма). Уенчык куян.Кәрзин.Һәр балага җитәрлек кишер, алма муляжлары. Аудиоязма 3.
8.“Баллы кишер”.		Мультфильм “Баллы кишер”, интерактив такта, кишер муляжлары, кәрзиннәр.
9. “Сыйланабыз”	Кабатлау	Уенчык куян. Кәрзин.Һәр балага җитәрлек кишер, алма муляжлары. Аудиоязма 3.
10.“Серле кәрзин”.	Актив сүз: ничә. *Сөйләм үрнәге: сана.*	Һәр балага җитәрлек кишер муляжлары. Уенчык эт. Кәрзин.Уенчыклар: куян, эт, песи, курчак, аю. Аудио 4-5.
11.“Сыйлыйбыз”		Һәр балага җитәрлек кишер, алма муляжлары. Уенчык песи Мияу.Кәрзин. Эш дәфтәре.
12. “Санарга өйрәнәбез”	Кабатлау	Р.К. Шаехова “Раз словечко, два словечко” 76 бит. “Как котенок считать научился”
13. “Бар матур бакча”.		Битлекләр: Кишер, алма. Руль. Аудиоязма 6.
14. “Серле янчык”.	Актив сүзләр: суган, бәрәңге, 1-10 кадәр санау.	Серле янчык.Һәр балага җитәрлек төрле зурлыктагы муляжлар: кишер, суган,

		бәрәңге.Әби (курчак). Кәрзин. Аудиоязма 7.
15. “Акбай кунакта”	Кабатлау	Акбай уенчыгы
16. “Серле кәрзин”.	Актив сүз: кыяр.	Бабай(курчак)Кәрзин.Һәр балага җитәрлек муляжлар: кыяр, кишер, суган, бәрәңге.Эш дәфтәре.
17. “Бар матур бакча”.		Битлекләр: кишер, суган, кыяр, бәрәңге. Руль.Аудио 8.
18. “Безнең бакчада”	Кабатлау	Р.К. Шаехова “Раз словечко, два словечко” 24 бит. “Как приготовить салат”, аудиоязма 8.
19. “Без хезмәт яратабыз”.	Актив сүзләр: кәбестә, нинди?	1 зур, төрле төстәге 4 кечкенә кәрзин.Һәр балага итәрлек муляжлар: кишер, кыяр, суган, кәбестә, бәрәңге. Күрсәтмә рәсемнәр: 1 кәбестә - 10 кәбестә. Ясалган рәс. Аудиоязма 9-11.
20. “Яшелчәләр кибете”.		Һәр балага җитәрлек муляжлар:кыяр, суган, кәбестә, бәрәңге Эш дәфтәре.
21. “Яшелчәләр җыябыз”		Һәр балага җитәрлек муляжлар:кыяр, суган, кәбестә, бәрәңге.
22. “Уйный-уйный эшлибез”.		Битлекләр: кишер, суган, кыяр, бәрәңге. Руль. Аудио12.
23. “Төсләр дөньясы”.	Актив сүзләр: кызыл, сары. *Сөйләм үрнәге: сикер туп.*	Уенчык эт Акбай, песи Мияу.Таратма һәм күрсәтмә рәсемнәр: кызыл туп, сары туп, кызыл алма, сары алма. Сары, кызыл туплар. Аудиоязма 13(а,б)-19.
24. “Уйнарга яратабыз”	Кабатлау	Уенчык эт Акбай, песи Мияу.Таратма һәм күрсәтмә рәсемнәр: кызыл туп, сары туп, кызыл алма, сары алма. Сары, кызыл туплар. Аудиоязма 18,11.
25.“Төсләр дөньясы”	Актив сүз: яшел.	Күрсәтмә рәсемнәр: яшел, кызыл, сары алмалар, туплар. Эш дәфтәре, карандашлар.Аудиоязма 20.
26. “Юл маҗаралары”.		Мультфильм “Юл маҗаралары”, интерактив такта. Туплар.
27. “Как ребята переходили дорогу”	Кабатлау	Р.К. Шаехова “Раз словечко, два словечко” 74 бит.

28. “Яшелчә салаты”	Актив сүз: кирәк,нәрсә кирәк?*Сөйләм үрнәге: нинди?*	Муляжлар: кишер, суган, кәбестә, бәрәңге, помидор, кыяр.Аудиоязма 21,21(а).
29. “Яшелчә ю”	Актив сүзләр: юа, су.	Муляжлар: кишер, суган, кәбестә, бәрәңге, помидор, кыяр.Эш дәфтәре.
30. “Яшелчәләр юабыз”	Кабатлау	Муляжлар: кишер, суган, кәбестә, бәрәңге, помидор, кыяр.
31. “Кем эшләми, шул ашамый”		Мультфильм. Интерактив такта.
32. “Яшелчәләр кибете”		Муляжлар: кишер, суган, кәбестә, бәрәңге, помидор, кыяр.
33.“Яшелчәләр алабыз, кәрзиннәргә салабыз”		Муляжлар: кишер, суган, кәбестә, бәрәңге, помидор, кыяр, битлекләр.
34. “Уйныйбыз да, җырлыйбыз да”	*Сөйләм үрнәге: нәрсә бар?*	Төрле зурлыкта һәр балага җитәрлек муляжлар: суган, кишер, кыяр, кәбестә, бәрәңге, алма, (кызыл, сары, яшел). Аудиоязма 22, 22(а) (фонограмма), 23.
35. “Уңыш бәйрәме”		Һәр балага җитәрлек санынча суган, кишер, кыяр, кәбестә, алма муляжлары һәм яшелчә битлекләре. 4 кәрзин.Аудиоязма 24, 22.
36. “Кемгә нәрсә кирәк?”	Ныгыту	Һәр балага җитәрлек санынча суган, кишер, кыяр, кәбестә, алма муляжлары һәм яшелчә битлекләре. 4 кәрзин.Аудиоязма 24, 22.
37. “Ашамлыклар”	Актив сүзләр: аш, ботка.	Күрсәтмә һәм таратма ашамлык рәсемнәре: ипи, сөт, чәй, аш, ботка.Аудиоязма 25-28.
38. “Ашханә”		Таратма рәсемнәр: ашамлыклар. Эш дәфтәре. Аудиоязма 28.
39. “Ашханә”	Кабатлау	Таратма рәсемнәр: ашамлыклар. Эш дәфтәре. Аудиоязма 28.
40. “Аш бүлмәсе”		Мультфильм. Интерактив такта. Ашамлык муляжлары.
41. “Аю кунакка килгән”		Буяу өчен таратма рәсемнәр: өч туп, ике куян, кишерләр, бер аю, бер курчак, кыяр, кәбестә, суган, зур туп, песи, эт.Аю, куян битлеге.Төрле зурлыкта яшелчә муляжлары: кишер, кәбестә, алма.

42. “Кибеттә”.		Эш дәфтәре.Төсле карандашлар.
43. “Көчтәнәч”	Кабатлау	Алма, ипи, яшелчә муляжлары, чәйнек, чынаяк.
44. “Кем, нәрсә ярата?”		Өстәл театры атрибутлары: эт, песи, куян, аю. Аудио 29.
45. “Яшелчә ясыйбыз”	Кабатлау	Төсле карандашлар, рәсем ясау өчен альбом битләре.
46.“Туган көн”	Актив сүзләр: кашык, тәлинкә.	Һәр балага җитәрлек төрле зурлыктагы уенчык кашык, тәлинкәләр. Курчак. Өстәл. Аудиоязма 30-33.
47. “Курчак Алиягә булыш”		Уенчык курчак. Эш дәфтәре. Карандшлар. Уенчык тәлинкә, кашык.
48. “ Өч аю”	Кабатлау	Р.К. Шәехова “Раз словечко, два словечко”, савыт-саба.
49. “ Өч аю”		Мультфильм “ Өч аю”, интерактив такта. Савыт-саба.
50.“Чәй табыны әзерлибез”	Актив сүз: чынаяк.	Һәр балага җитәрлек төрле зурлыктагы һәм төстәге сары, кызыл, яшел, зәңгәр) савыт – саба: тәлинкә, кашык, чынаяк муляжлары, рәсемнәре. Күрсәтмә рәсемнәр: чынаяк. Таратма рәсемнәр: тәлинкә, кашык, чынаяк. Аудиоязма 34-36.
51. “Алсуның туган көне”	Кабатлау	Төсле тәлинкәләр, кашыклар.
52. “Төсле чынаяклар”	Актив сүз: зәңгәр.	Кызыл, сары, яшел төстәге уенчык кашыклар, әлинкәләр, чынаяклар яки рәсемнәр.Эш дәфтәре.Төсле арандашлар. Аудиоязма 37.
53.“Чисталыкта-матурлык”		Мультфильм “Чисталыкта-матурлык”, интерактив такта. Савыт-саба.
54. “Төсле әкият”	Кабатлау	Р.К.Шәехова “Төсле әкият”, савыт-сабалар.
55. “Туган көнгә яңа киемнәр”	Актив сүз: күлмәк.	Тартмада төрле төстәге футболкалар, күлмәкләр, сарафаннар.Төсле карандашлар.
56. “Курчакны киендер”	Актив сүз: чалбар.	Тартмада төрле төстәге футболкалар, күлмәкләр, сарафаннар,чалбарлар.Кәгазьдән

		ясалган кыз, малай курчаклары һәм киемнәре. Эш дәфтәре.
57.“Урамга җыенабыз”	Кабатлау	Урамга чыгу вакытында балаларны киенергә ярдәм итү.
58. “Без киенәбез”		Төрле төстәге күлмәкләр, чалбарлар. Аудиоязма 38.
59. “Киенергә ярдәм ит”	Актив сүз: ки.	Кәгазьдән ясалган таратма һәм күрсәтмә кыз, малай курчаклары.Уенчык кыз, малай курчаклары.Киемнәр: күлмәк, чалбар, сарафан, футболка. Эш дәфтәре. Аудиоязма 39.
60. “Кабул итү бүлмәсендә”	Кабатлау.	Урамга чыгу вакытында балаларны киенергә ярдәм итү, киемнәрне, төсләрне кабатлау.
61. “Алия йокларга җыена”	Актив сүзләр: сал, йокла.	Күрсәтмә кәгазь курчаклар, күлмәкләр, албарлар. Уенчык кыз, малай курчаклары.Балалар санынча кәгазь курчаклар, күлмәкләр, чалбарлар. Аудиоязма 40-43.
62. “Шаян уенчыкар”		Төрле төстәге күлмәк, чалбар, сарафан, футболка, шортик таратма рәсемнәре.
63. “Йокы бүлмәсендә”	Кабатлау	Балаларны йокы вакытына әзерләү.
64.“Хәерле көн”.	Актив сүзләр: бит, кул, хәерле көн.	Төрле төстәге күлмәкләр.Савыт белән су.Уенчык курчак. Эш дәфтәре.Аудиоязма 44-48.
65. “Курчак белән уйныйбыз”		Дидактик уеннар өчен атрибутлар.Эш дәфтәре. Аудиоязма48, 43.
66. Уйныйбыз, уйныйбыз – уйнап бер дә туймыйбыз.	Кабатлау	Курчак, ашамлык муляжлары.
67.“Ни өчен киемнәр югалган”		Мультфильм. Интерактив такта. Төрле төстәге күлмәк, чалбар, сарафан, футболка, шортик, курчаклар.
68. Өстәл театры “Өч аю”	Актив сүзләр: өстәл, урындык, карават.	3 аю уенчыгы.Төрле зурлыктагы: өстәлләр, урындыклар, караватлар.Аудиоязма 49.
69. “Өч аю”	Кабатлау	Р.К.Шәехова. Раз словечко, два словечко, 22 бит.

70. “Җиһазлар кибете”		Эш дәфтәре. Җиһазлар.
71. “Маша һәм өч аю”		Мультфильм “Маша һәм өч аю”. Интерактив такта.
72. “Әкият сөйлә”		
73. “Уенчыклар иле”нә сәяхәт.		Уенчыклар: аю, куян, туп, курчак, машина, эт, песи, самолет, поезд, барабан.Аудиоязма 50-51.
74. “Курчакның туган көне”		Ашамлыклар һәм яшелчә муляжлары. (Курчак) Алия. Эш дәфтәре. Аудиоязма 52.
75. “Уенчыклар”	Кабатлау	Аудио 51, 52.
76. “Туган көн”		Мультфильм “Туган көн”, Интерактив такта. Ашамлыклар.
77. “Уйнарга яратабыз”	Актив сүз: яратам.	Һәр бала җитәрлек күрсәтмә рәсемнәр: әни, әти, әби, бабай. Аудиоязма 53-57.
78. “ Кибеттә”	Кабатлау	Уенчыклар.
79. “Син нәрсә яратасың?”		Таратма рәсемнәр (муляжлар): ашамлыклар һәм яшелчәләр. Уенчыклар: курчак, туп, аю, куян, эт, песи). Кәрзин.Эт Акбай. Эш дәфтәре. Аудиоязма 58.
80. “Кем, нәрсә ярата?”		Мультфильм “Кем, нәрсә ярата?”, Интерактив такта. Уенчыклар.
81. “Яраткан уенчыгым”	Кабатлау	Уенчыклар. Интерактив такта.
82. “Уйный уйный үсәбез”	Актив сүз: бар. *Сөйләм үрнәге: нәрсә бар?*	Уенчыклар: курчак, песи, эт, туп, машина, аю, куян. Аудиоязма 59.
83.“Нәрсә бар?”		Өстәл, карават, урындык.Уенчыклар.Яшелчәләр.Кәрзин. Эш дәфтәре. Аудиоязма 60.
84. “Җырларга яратабыз”		Яшелчәләр, җиләк-җимешләр.
85. “Бар, юк”.		Серле янчык.Уенчык песи, эт.Яшелчә һәм уенчык муляжлары.“Гаилә” темасы буенча күрсәтмә рәсемнәр

86. “Сабантуйга әзерләнәбез”		Ашамлык муляжлары: чәк-чәк, конфет, сок, ипи, сөт, чәй. Курчак киемнәре.Уенчык песи, эт. Аудиоязма 61-62.
87. “Күңелле сабантуй уеннары”		Татар халык орнаментлары.
88. “Бүләк әзерлибез”		Сабантуй уеннары өчен атрибутлар. Аудиоязма 63.
89. “Сабантуй бәйрәме”		Кибет, ашамлыклар, уенчыклар кибете өчен атрибутлар.
90. “Без уйныйбыз”		

“БЕЗ ИНДЕ ХӘЗЕР ЗУРЛАР – МӘКТӘПКӘ ИЛТӘ ЮЛЛАР”(подготовительная к школе группа)

Максат: Балаларның көнкүрешкә, табигатькә, җәмгыятькә кагылышлы сүзләр исәбенә сөйләмнәрен баету, сүз һәм сүзтезмәләрне төрле ситуацияләрдә кулланышка кертү.

Бурычлар: 1. Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү, файдалана белү күнекмәләренә өйрәтү.

2. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү, балада үзенең сөйләме белән кызыксыну һәм сизгерлек уяту.

3. Сөйләм әдәбе (сорау, гозер, мөрәҗәгать итү, рәхмәт белдерү, исәнләшү, саубуллашу) кагыйдәләрен камилләштерү.

Тема	Актив *(сөйләм үрнәге)* сүзләр	Җиһазлау
1. “Әйдәгез, танышабыз”.	Актив сүз: син кем?	Уенчык Мияу. Курчак, туп.Аудиоязма 1-2.
2. “Хәерле көн”.	Актив сүз: хәерле көн.	Уенчык Акбай, Мияу.Уенчык телефоннар. Эш дәфтәре. Аудиоязма 3-5.
3. “Ягымлы сүзләр”	Кабатлау	Уенчык Мияу. Курчак, туп.Аудиоязма 1-2.
4.“Мияу адашкан”.		
5. “Син кем?”	Актив сүз: тычкан.	Уенчык Акбай, Мияу.“Шалкан” әкияте өстәл театры персонажлары: әти, әни, әби, бабай, кыз, малай, эт, песи, тычкан. Битлекләр: әти, әни, әби, бабай, кыз, малай, эт, песи, тычкан. Эш дәфтәре. Аудиоязма 6.
6. “ Без әкият яратабыз”	Кабатлау	“Шалкан әкияте”, интерактив такта.
7. “Шалкан” әкиятен сәхнәләштерү	Актив сүз: бу кем?	Уенчык Акбай, Мияу.Күрсәтмә рәсемнәр: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай, тычкан.“Шалкан” әкияте ерсонажлары рәсемнәре яки уенчыклары. Аудиоязма 7-

		8. Эш дәфтәре.
8. “Аю баласы дөнья белән таныша”		Мультфильм “Аю баласы дөнья белән таныша”, интерактив такта.
9. “Без театр уйныйбыз”	Кабатлау	“Шалкан” әкиятенә маскалар.
10. “Бу нәрсә?”	Актив сүз: бу нәрсә?	Уенчык Акбай, Мияу.Төрле зурлыктагы уенчыклар: туп, куян, курчак, машина, аю, эт, песи, тычкан. Эш дәфтәре. Аудиоязма 9-10.
11. “Кем нишли?”	Актив сүзләр: нишли? Йоклый, утыра.	Кечкенә һәм зур уенчыклар: аю, куян, курчак, эт, песи, тычкан.Күрсәтмә рәсемнәр: әни кул юа, әти йоклый, малай утыра, кыз бит юа, әби утыра, бабай йоклый. “Йоклый”, “Утыра” пиктограммалары. Аудиоязма 11.
12. “Без уңганнар, без булганнар”	Кабатлау	
13. “Батыр Мияу белән куркак Куянкай”.		Мультфильм “Батыр Мияу белән куркак Куянкай”, интерактив такта.
14. “Дусларны сыйлыйбыз”.	Актив сүзләр: ашый, эчә.	Уенчык Акбай, Мияу. Ашамлык муляжлары. “Ашый”, “Эчә”пиктограммалары. Эш дәфтәре. Аудиоязма 12.
15. “Биккуркак белән Бикбатыр”		А.Алиш “Биккуркак белән Бикбатыр”- “Бояка и Небояка”
16. “Нишлисең?”	Актив сүзләр: нишлисең? эчәм, ашыйм.	Уенчык Акбай, Мияу.Ашамлык муляжлары. Уенчык телефоннар.Аудиоязма 13-14.
17. “Тату гаилә”		Мультфильм “Тату гаилә”, интерактив такта.
18. “Уйный- уйный өйрәнәбез”		Уенчык Акбай, Мияу. Ашамлык муляжлары. Уенчык телефоннар.
19. “Әйдәгез, уйныйбыз”.	Актив сүз: уйный, уйныйм.	Тартма. Һәр балага җитәрлек уенчыклар.Уенчык телефоннар.“Уйный” пиктограммасы. Аудиоязма 15.
20. “Кунак килде”.	Актив сүз: утырам.	Курчак театры атрибуты: әби.Уенчык песи. Ашамлык атрибутлары.Аудиоязма 16-18.

21. “Мин кунакта”	Кабатлау	Ашамлык атрибутлары.
22. “Юмарт аю”.		Мультфильм “Юмарт аю”. Интерактив такта.
23. “Кафега барабыз”.	Актив сүзләр: барам, кая барасың?	Уенчык Акбай, Мияу.Кызыл, сары, яшел, зәңгәр шарлар. Ашамлык муляжлары: чәй, кофе, сок, бәрәңге, пицца. Аудиоязма 19.
24. “Ашханәдә”	Кабатлау	Ашамлык муляжлары: чәй, кофе, сок, бәрәңге, пицца. Аудиоязма 19.
25. “Без кафеда”.	Актив сүзләр: син нишлисең?	Ашамлык муляжлары: чәй, кофе, сок, бәрәңге, пицца. Уенчык телефоннар. Эш дәфтәре. Аудиоязма 20.
26.		
27. “Дустыңны сыйла”		
28. “Күңелле уеннар”.	Актив сүзләр: сикер-сикерәм.	Колпачок. Клоун Бим.Төрле төстәге туплар, шарлар. Эш дәфтәре.
29. “Күңелле уеннар”.	Актив сүзләр: сикерә, йөгерә, төлке.	Клоун бүләк иткән, балалар үзләре буяган рәсемнәр. Битлекләр: аю, куян, төлке, эт, песи, курчак, туп. Сюжетлы рәсемнәр:төлке утыра,керпе уйный,аю йоклый, песи сөт эчә, эт ашый, кыз кул юа, куян сикерә, төлке йөгерә. Уенчыклар: куян, песи, эт, аю, төлке. “Сикерә”, “йөгерә” пиктограммалары. Аудиоязма 21-23.
30. “Лиса-төлке”		Р.К. Шаехова “Глупый волк” 44 бит.
31. “Күңелле уеннар”.		Мультфильм “Күңелле уеннар”. Интерактив такта.
32.“Спорт бәйрәменә әзерләнәбез”.	Актив сүзләр: йөгер-йөгерәм.	Эмблемалар. Туплар.Эш дәфтәре. Аудиоязма 24.
33. “Уеннар эстафетасы”		Уеннар өчен атрибутлар.
34.“Бәйрәмгә барабыз”.	Актив сүзләр: чәк-чәк, өчпочмак.	Уенчык Акбай, Мияу.Сюжетлы рәсемнәр: төлке утыра, тычкан ашый,куян сикерә,аю оклый.

		Билетлар. Ауд 25-28.
35. “Көчлеләр, кыюлар, җитезләр”.		Мультфильм “Көчлеләр, кыюлар, җитезләр”. Интерактив такта.
36. “Милли ашлар”	Кабатлау	Аудиоязма 27, рәссем ясау өчен җиһазлар.
37.“Казанда спорт бәйрәме”.	Актив сүз: яшь. *Сөйләм үрнәге: сиңа ничә яшь?*	Уенчык Акбай, Мияу. Микрофон.Эмблемалар: йөгерүчеләр, сикерүчеләр хәрәкәте белдерүче.Шар (2шт.)Бүләкләр.Эш дәфтәре.Аудиоязма 29-30.
38.“Без циркта”.	Актив сүзләр: бүре, керпе.	Уенчык Акбай, Мияу.Конвертта хат.Тартмада уенчыклар: куян, аю, төлке, тычкан.
39. “Волк-бүре”.	Кабатлау	Р.К. Шаехова “Волк- бүре” 43 бит.
40. “Җәнлекләр спорт бәйрәмендә”.		Мультфильм “Җәнлекләр спорт бәйрәмендә”. Интерактив такта.
41.“Безнең дуслар”.	Актив сүзләр: тавык, әтәч.	Курчак театры атрибутлары: тавык, әтәч. Битлекләре: әтәч, тавык. Уенчыклар: тавык, әтәч. Аудиоязма 31-32.
42. “Әйдәгез биибез”	Кабатлау	Җырлы-биюле уен “Әйдәгез, биибез”.
43.“Үрдәк дусларын тапты.”	Актив сүз: үрдәк.	Курчак театры атрибуты: үрдәк. Битлекләр: үрдәк, тычкан, бүре, әтәч, тавык. Эш дәфтәре. Аудиоязма 33-34.
44. «Циркта».		Мультфильм «Циркта». Интерактив такта.
45. “Авылда”.	Кабатлау	Аудиоязма 33-34. Битлекләр: үрдәк, тычкан, бүре, әтәч, тавык.
46. “Акбай чана шуа”.	Актив сүзләр: чана, шуа.	Уенчык Акбай.Уенчык чана.Сюжетлы рәсемнәр: куян чана шуа,аю чана шуа, бүре чана шуа, керпе чана шуа, әтәч чана шуа, төлке чана шуа, үрдәк чана шуа, тавык чана шуа. “Чана шуа” пиктограммасы. Эш дәфтәре. Аудиоязма 35-36.
47. “Чана шуам”.	Актив сүз: шуам.	Уенчык Акбай, Мияу. Схема-пиктограммалар: эчәм, ашыйм, утырам,

		уйныйм, барам, йөгерәм, сикерәм, йоклыйм, шуам. Эш дәфтәре. Аудиоязма 37-38.
48. “Тауда”	Кабатлау	Уенчык Акбай, Мияу. Схема-пиктограммалар: эчәм, ашыйм, утырам, уйныйм, барам, йөгерәм, сикерәм, йоклыйм, шуам. Аудиоязма 37-38.
49. “Шаян кошлар”		Мультфильм “Шаян кошлар”. Интерактив такта.
50. “Әйдә, бие!”	Актив сүзләр: бие, бии. *Сөйләм үрнәге: әйдә.*	Уенчык Акбай, Мияу.Түбәтәй.Битлекләр: куян, аю, бүре, төлке, керпе, әтәч, тавык, үрдәк. “Бии” пиктограммасы. Аудиоязма 39-40.
51. “Биергә яртабыз”	Кабатлау	Уенчык Акбай, Мияу.Түбәтәй.Битлекләр: куян, аю, бүре, төлке, керпе, әтәч, тавык, үрдәк. “Бии” пиктограммасы. Аудиоязма 39-40.
52. “Без биибез”	Актив сүз: бии‌м.	Уенчык Акбай, Мияу. Хәрәкәтләр белдерүче пиктограммалар: сикер, йөгер, уйна, утыр, бие.Такта, мальберт. Сюжетлы рәсемнәр: Куян сикерә. Аю йоклый. Песи сөт эчә. Төлке бии. Керпе йоклый. Бүре йөгерә. Эт ашый. Тычкан чана шуа. Бүре утыра. Эш дәфтәре. Аудиоязма 41.
53. “Урманда зур концерт”.		Мультфильм “Урманда зур концерт”. Интерактив такта.
54. “Күңелле уен”	Кабатлау	Хәрәкәтләр белдерүче пиктограммалар.
55.“Мияуның бүлмәсен бизибез”	Актив сүзләр: ак, кара.	Уенчык Акбай.Төсле (кызыл, яшел, зәңгәр, сары, ак, кара) шарлар, 1-10 кадәр санда. Эш дәфтәре. Аудиоязма 42-44.
56.“Туган көнгә бүләк әзерлибез”.	Актив сүзләр: җырла, җырлыйм.	Төрле зурлыктагы, төстәге, сандагы уенчыклар. Аудиоязма 45-46.
57. “Акбай туган көнгә барырга әзерләнә”.		Мультфильм “Акбай туган көнгә барырга әзерләнә”. Интерактив такта.
58.“Мияуның туган көне”.	*Сөйләм үрнәге: җырлыйбыз, зур рәхмәт.*	Уенчык Акбай, Мияу. Эш дәфтәре. Аудиоязма 47.

59.“Туган көн табынында”.	Актив сүз: зур рәхмәт.	Сюжетлы рәсемнәр: төлке, тычкан, әтәч, тавык.Ашамлык муляжлары. Аудиоязма 48-49, 45.
60. “Алсуның туган көне”.	Кабатлау	Аудиоязма 48-49, 45. Рәсем ясау өчен карандашлар.
61. “Мияуның туган көне”.		Мультфильм “Мияуның туган көне”. Интерактив такта.
62.“Күңелле сәяхәт”.	Актив сүзләр: китап укый.	Таратма (күрсәтмә) рәсемнәр: Куян (аю, песи, эт, төлке, тычкан) сикерә (ашый, эчә, йөгерә, утыра, йоклый, бит юа, чана шуа, бии, җырлый). Күрсәтмә һәм таратма рәсемнәр: Малай китап укый.Кыз китап укый.Куян китап укый.Төлке китап укый. “Укый” пиктограммасы. Эш дәфтәре. Аудиоязма 50.
63. “Без укыйбыз”	Кабатлау	Пиктограммалар.
64.“Күңелле сәяхәт”.	Актив сүз: рәсем ясыйм. *Сөйләм үрнәге: мәктәп*	Конвертта хат.Уенчык компьютер. Эш дәфтәре. Аудиоязма 51-53.
65.“Урман китапханәсендә”		Мультфильм “Урман китапханәсендә”. Интерактив такта.
66. “Урманага сәяхәт”	Ныгыту	Рәсем ясау өчен карандашлар.
67.“Күңелле сәяхәт”.	Актив сүз: укыйм. *Сөйләм үрнәге:* *кем укый.*	Телефоннар. Конвертта хат. Пиктограммалар эчтәлеге: -Куян кишер ашый.-Песи сөт эчә.-Аю йоклый.-Эт йөгерә.-Кыз кул юа.-Бабай йоклый.-Төлке утыра.-Малай рәсем ясый.-Үрдәк җырлый.-Тычкан бии.-Бүре китап укый.-Әни бит юа.-Әти алма ашый.-Кыз чана шуа.-Куян сикерә. Дәфтәрдә эш. Аудиоязма 54-57.
68.“Күңелле сәяхәт”		Уенчык Акбай, Мияу.Пиктограммалар: сикер, йөгер, утыр, бие, җырла.Чакыру билетлары.Сюжетлы рәсемнәр эчтәлеге:- Куян кишер ашый.- Песи сөт эчә.-Аю йоклый. -Эт йөгерә.-Кыз кул юа.-Бабай

		йоклый.-Төлке утыра.-Малай рәсем ясый.-Үрдәк җырлый.-Тычкан бии.-Бүре китап укый.-Әни бит юа.-Әти алма ашый.-Кыз чана шуа. -Куян сикерә.Балалар санынча портфель макетлары, карандаш, ручка, китап, пенал, дневник, альбом. Аудиоязма 58-60.
69. “Без инде хәзер зурлар”	Кабатлау	Пиктограммалар.
70.		Мультфильм
71. “Мәктәптә”.	*Сөйләм үрнәге: бик тәмле*	Уенчык Акбай, Мияу. Балалар санынча картон портфельләр, карандаш, ручка, китап, пенал, дневник, альбом. Ашамлык рәсемнәре: аш, ботка, ипи, бәрәңге, сөт, сок, су, чәй, чәк чәк, өчпочмак. Аудиоязма 61.
72. “Мәктәпкә җыенабыз”	Кабатлау	Уенчык Акбай, Мияу. Балалар санынча картон портфельләр, карандаш, ручка, китап, пенал, дневник, альбом.Ашамлык рәсемнәре: аш, ботка, ипи, бәрәңге, сөт, сок, су, чәй, чәк чәк, өчпочмак. Аудиоязма 61.
73. “Уку бүлмәсе”.	Актив сүз: дәфтәр.	Фланелеграф. Күрсәтмә рәсемнәр: китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтәр. Ябыштыру өчен балалар санынча рәсемнәр: китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтәр.Таратма рәсемнәр: төрле төстә, санда (1-10) шкаф, өстәл, урындык.Эш дәфтәре. Балалар санынча клей. Ауд62-63.
74. “Урман мәктәбендә”.		Мультфильм. “Урман мәктәбендә”. Интерактив такта.
75. “Портфельдәниләр бар?”	Кабатлау	Күрсәтмә рәсемнәр: китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтәр. Ябыштыру өчен балалар санынча рәсемнәр: китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтәр.

76. Өстәл театры “Теремкәй”.		Өстәл театры атрибутлары: тычкан, куян, бүре, төлке, аю.Аудиоязма 64.
77.“Теремкәй” әкиятен сәхнәләштерү		Битлекләр: тычкан, куян, бүре, төлке, аю.
78. “Әкияттә кунакта”	Кабатлау	На поляне детства “Старик, Медведь и Лиса”, 78 бит.
79. “Теремкәй”.		Мультфильм “Теремкәй”. Интерактив такта.
80. Өстәл театры “Кем нәрсә ярата?”		Өй макеты.Өстәл театры атрибутлары: эт, песи, әтәч, кәҗә.Аудиоязма 65.
81. “Әкияттә кунакта”	Кабатлау	Балачак аланы. Татар халык әкияте “Кем нәрсә ярата”, 54 бит.
82. “Кем нәрсә ярата?” әкиятен сәхнәләштерү		Өй макеты. Битлекләр: эт, песи, әтәч, кәҗә. Аудиоязма 66.
83. “Кем, нәрсә ярата?”		Мультфильм “Кем, нәрсә ярата?”. Интерактив такта.
84. “Шүрәле”		На поляне детсва. Татар халык әкияте, 80 бит.
85. “Белем иленә сәяхәт”.	Алдагы үткән темалар лексикасы һәм сөйләм үрнәкләре кулланыла.	Һәр битендә үткән темалар буенча сюжетлы һәм аерым рәсемнәр ясалган зур китап. Битлекләр: әни, әти, бабай, әби, кыз, малай, эт, песи, төлке, керпе, куян, тычкан. Ашамлык муляжлары. Балалар санынча яшелчә, җиләк-җимеш рәсемнәре.Уенчыклар, савыт-сабалар, йорт җиһазлары. Аудиоязма 67-69. Эш дәфтәре.
86. “Могҗизалар кыры”		“Могҗизалар кыры” уенына кирәкле җиһазлар, иремнәр. Аудиоязма 70-71.
87. “Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар”		Чыгарылыш кичәсенә атрибутлар.

Содержание образовательной деятельности по области «Речевое развитие» с учетом этнокультурной составляющей (ЭКС)

Тема	Младшие группы	Средние группы	Старшие группы	Подготовительные к школе группы
Нижнекамск,	**Сказки.**	**Сказки.**	**Сказки.**	**Сказки.**

Татарстан	«Медведь и дед», «Кто что любит?», пер. Р.Ахмета. **Поэзия.** А. Ерикеев «Осень наступила...» , пер Л. Гинзбурга; М. Джалиль «Кукушка»; «Мой пес»; Г.Тукай «Наша семья», «Когда это бывает?». **Проза.** А. Алиш «Два петуха» **Для заучивания наизусть.** «Этот палец-дедушка…», Р. Миннуллин «Падает снег».	«Медведь и Дед» пер. Р.Ахмета, «Лиса и Журавль», пер. Р.Кожевниковой **Поэзия.** Б. Рахмат «Петушок...», пер. Е. Муравьева; Р.Валеева « Кукле платье подарила», пер. В. Валеевой; Р. Миннуллин «Про папу с мамой», пер. С. Малышева **Проза.** А. Хасанов. «В детском саду», пер. Ф. Зарифа **Литературные сказки.** Р. Батулла. «Подарок», пер. Э. Умерова **Для заучивания наизусть.** «Пальчик, пальчик, где ты был?...», пер. Р. Ахметова	«Глупый волк»,пер.Р. Ахметова; «Как Таз рассказывал падищаху небылицу», «Лиса, еж и ежиха», пер. Л. Замалетдинова; «Зухра-йолдыз» **Произведения татарских писателей и поэтов** **Поэзия.** Г. Тукай «Осень» (отрывок), пер.А. Ахметовой; Р. Валеева. «Тюбетейка и калфак»,пер.Е.Муравьева; Э. Шарифуллина. «Хочу быть шофером», пер. Е. Муравьева; Ш. Галеев. «Воспитанный»,пер. В. Баширова и Э. Блиновой; Р. Миннуллин. «Люблю гостей»,пер.С.Малышева; **Проза.** Р. Фахреддин. «Воспитанный ребенок», пер.Р.Ахмета; Ф. Зариф. «Сладкое лето» ,пер. Н. Бурсаковой; А. Алиш. «Чем занимаются люди», пер. Г. Каримовой; **Литературные сказки.** А. Гаффар. «Червяк идет в гости»; Р. Батулла. «Лесные разбойники», пер. Э. Умерова; Г. Галеев. «Петух и часы», пер. Л. Файзуллиной. **Для заучивания наизусть.**	«Сорока», пер. Р.Ахмета; «О кривой березе; «Гульчечек», пер. Р. Кожевниковой **Поэзия.** М. Джалиль. «Осень пришла», «Красная ромашка», «Соловей и родник», «Лекарство», пер. Ю.Кушака; Р. Корбан. «Сады», пер. С. Махотина; С. Хаким. «Мы с Волги, из Казани», пер. Р. Морана; Ф. Яруллин. «Единственная», пер. Р. Кожевниковой; Р. Миннуллин. «Если будет хлеб» пер. С. Малышева. «От января до декабря», пер. С.Малышева; Р. Мингалим. «Добрый зайчишка», В.Баширова; Х. Халиков «Праздник», пер. М. Скороходова; З. Нури «Считать умею»пер. Блантера; Р. Миннуллин, «Приезжайте в гости», пер. С. Малышева; Г.Тукай «Счастливый ребенок», «Кончил дело – гуляй смело». **Проза.**

			Г.Тукай. «Наша семья», пер. Е. Тушновой. М.Джалиль «Петушок», А.Кари. «Дедушка Мороз»,пер. Е. Муравьева.	Р. Фахреддин. «Воспитанный ребенок», пер. Р. Ахмета; В. Монасыпов «Куда бегут лекари?»; М. М. Хасанов «Птица Фариды», пер. М. Зарецкого; А. Хасанов. «Тихие улицы». **Литературные сказки.** К. Насыри. «Скупая собака» (басня); Ф.Зариф. «Родник», пер. Н. Бурсаковой; А. Гаффар. «Колокольчики»; Р. Батулла «Сын-Журавль». пер. Э. Умерова; Г. Тукай «Шурале». **Для заучивания наизусть** Ж. Тарджеманов. «Зима», пер. М. Ивенсен; Р. Миннуллин. «Прощание с детским садом», пер. Э. Блиновой
Башкортостан			**Сказки.** «Медведь и пчелы» «Алып-батыр» «Сказка о курае» «Егет, звавший на помощь нужду»	**Сказки.** «Ленивая девочка» «Сказка о курае», «Башкирский праздник» переводы Р. Шафикова

				Поэзия. А. Игебаев «День победы» Ф. Рахимгулова «Праздничные дары»
Россия	**Сказки.** «Теремок», «Маша и медведь» **Поэзия.** А. Барто «Игрушки», К. Чуковский «Муха – цокотуха», «Айболит», «Мойдодыр» **Проза.** Л. Толстой «Была у Насти кукла», «Был у Пети и Миши конь», В.Берестов «Большая кукла» **Дли заучивания наизусть.** Пальчик-мальчик, Заинька попляши, Сор **Музыка.** **Песенки, потешки, заклички.** «Петушок», «Ладушки», «Зайчик» **ИЗО деятельность. Лепка.** «Неваляшка», «Цыпленок», «Яблоки лежат на тарелке»	**Сказки.** «Мужик и медведь», «Дурак и береза», «Кораблик», (золотой серпок. М.: Малыш, 1994), «Мороз и заяц», «Лиса, волк и медведь», «Петушок и бобовое зернышко», «Лисичка-сестричка и серый волк», «Зимовье зверей», «Весна» Г. Ладонщиков, «Посидим в тишине» Е. Благинина, «А что у вас?» С. Михалков, «Почему рассердилась бабушка?», «Белая береза» С. Есенин. **Поэзия.** «Котик» М. Дружинина, «Мы идем через дорогу» М. Дружинина, «Вот какой рассеянный» С. Маршак, «Дядя Степа» С. Михалков, «Светофор» С. Маршак, «Живи, елочка!» И.Токмакова, «Белый снег пушистый» И.Суриков, «Научу обуваться и братца» Е.Благинина, «Мамин день» И.Токмакова, «Праздник мам» В.Берестов, «Аленький цветочек», «Хотела галка пить…» Л. Толстой, «Памятник советскому солдату» Л. Кассиль, «Неслух» Н. Сладков **Проза.** «Сторож» В. Осеева, «Как Маша стала большой», «Осень на пороге» Н. Сладков, «Поход» А. Гайдар, «Светик-трехцветик» Т.Александровой (Веселые картинки. №6. 2003), «Как елку наряжали» Л.Воронкова,	**Сказки.** «Лиса и кувшин», «Крылатый, мохнатый да масляный», « Сивка- Бурка», « Царевна-лягушка», « Хаврошечка».	**Сказки.** « Морозко», « Царевна- лягушка». « Сивка –бурка», « Хаврошечка», « Снегурочка». **Поэзия.** А. Блок «На лугу», С. Есенин «Пороша», М. Лермонтов «Горные вершины» **Проза.** А.Куприн «Слон», М. Зощенко «Великие путешественники» , Е. Носов «Как ворона на крыше заблудилась» **Литературные сказки.** А. Пушкин «Сказка о мертвой царевне и о семи богатырях», П. Ершов «Конек – горбунок»

	Аппликация. «Украсим Маше сарафан» **Рисование.** «Моя любимая игрушка», «Здравствуй, солнышко», «Снег кружится», «Дождик» **Праздники.** «Рождество», «Масленица».	«Про снежный колобок» Н.Калинина, «Оля пришла в садик» В.Карасева, «Звезлолетчики» В.Бороздин. **Литературные сказки.** «Как варить компот?» Г. Юдин, «Синие листья» В. Осеева, «Сказка про маму» С.Прокофьева, «Медведь и солнце» Н. Сладков, «Сороки» В. Осеева, «Сказка о перевернутой черепахе» М. Пляцковский, «Под грибом» В. Сутеев **Музыка.** «Осень» муз. И.Кишко, сл. Т.Волгиной, колыбельная песня «Баю-бай», муз. М Красина, сл. М.Черной, «Ива» муз. А.Князькова. сл. И.Токмаковой, «Дождик» муз. М.Красева, сл. Н.Френкель. Ознакомление с музыкальным инструментом «балалайка», «Песня о Родине» И.Дунаевского, «Моя Россия» муз. Г.Струве, сл. Н.Соловьевой «Я по городу иду» муз. А. Перескокова, сл. Т.Антоновой, «Скоро Новый год» муз. И.Арсеева, сл. В.Татаринова, «К нам приходит Новый год» муз. В.Герчик, сл. З.Петровой, «Сапожки скачут по дорожке» муз. А.Филиппенко, сл. Т.Волгиной, «Заинька пушистый», «Зима прошла» муз. Н. Метлова, сл. М. Клоковой, «Ласточка» муз. А. Перескокова, сл. С. Антоновой, «Песенка львенка и черепахи» муз. Г. Гладкова, сл. С. Козлова, «Апрель» П. Чайковский, «Путаница» муз. Е.Тиличевой, сл. К.Чуковского, «Кошечка» муз. В.Витлина, сл. Н.Найденовой, «Бравые солдаты» муз. А.Флиппенко, сл. Т.Волгиной, «Мамочка		

		моя» муз. А.Перескокова, сл. С.Антоновой **ИЗО деятельность.** **Лепка.** «Дымковская лошадка», «Сказочная птица» (филимоновская роспись), «Что было в избушке трёх медведей», «Дымковский петушок» **Аппликация.** «Хоровод матрёшек» (коллективная работа), «Украшение солонки» (городецкая роспись), «Весна в лесу» (коллективная работа) **Рисование.** «Украсим сарафан Насти» (дымковская роспись), «Роспись доски» (городецкая роспись), «Роспись пасхальных яиц» (филимоновскя роспись) **Праздники.** «Вечер русских народных сказок», «Волшебная снежинка» - новогодний праздник, «Рождество», «Масленица», «М. Джалиль - татарский поэт - герой», «День рождения Г. Тукая»		
Татарстан		**Сказки.** «Смышленая ворона», пер. Л. Замалетдинова, «Два лентяя», обраб. С. Гильмутдиновой **Поэзия.** Г. 'Гукай. «Зимний вечер» пер. С. Бобкова; Ш. Галиев. «В автобусе?», пер. В. Баширова и Э. Блиновой; Р. Валеева. «Приходи, весна, скорей», пер. Е. Муравьева, Б. Рахмат. «Асия», пер. Г. Абрамова; Ш. Маннур. «Гусята», пер. Л. Топчия; А. Рашит. «Солнечный край», пер. С. Малышева, Г. Зайнашева «Наш веселый	**Сказки.** «Саран и Юмарт», «Зилян», «Кто сильный?», «Старик и лиса» **Произведения татарских писателей и поэтов** **Поэзия.** Дж. Тарджеманов. «Зима», пер. М. Ивансен; Р. Миннуллин. «Стою я на посту», Ф. Карим. «Скоро весна», пер. Т. Стрешневой, Р. Корбан. «Больнее было бы…», пер. С. Махотина;	

		Сабантуй», пер. С. Малышева, М. Джалиль «Мой пес», «Родник», «Храбрый заяц», «Грибы» М. Файзуллина пер. С. Малышева. **Проза.** А. Алиш, «Дядя рабочий», пер. Г. Каримовой, М. Хасанов. «Снег идет», пер. М. Зарецкого **Литературные сказки.** А. Гаффар. «Хвост»; А. Алиш. «Бояка и Небояка», пер. А. Бенденского, А. Гаффар. «Сладкий щавель», Г.Тукай «Водяная» **Для заучивания наизусть.** Х. Халиков. «С добрым утром!», пер. Е. Муравьева, Г. Тукай. «Как время зовется?», пер. В. Лунина **Литературная викторина.** «Путешествие по знакомым произведениям»	**Проза.** А. Хасанов. «Мама сказала», пер. Ф. Зарифуллина; А. Алиш. «Как я учился считать», пер. Л. Файзуллиной. **Литературные сказки.** Ф.Шафигуллин «Лейсан», Р.Батулла «Лесные разбойники». **Для заучивания наизусть** Р. Валеева. «Поздравляю тебя, мама», пер. Р. Валеева, Э. Шарифуллина «Хочу быть шофером»	
Поволжье			**Произведения татарских писателей и поэтов** **Поэзия.** Б.Рахмат «На сабантуе» **Для заучивания наизусть** Х.Халиков «С добрым утром!» **Литературная викторина.** «Путешествие по знакомым произведениям»	**Литературная викторина.** «Путешествие по знакомым произведениям»
Чувашия			**Сказки.** «Почему сосна и ель вечно зеленая» пер. С. Шуртакова «Вот будет здорово!» «Красавица Плаги» «Приметливый портной»	**Сказки.** « Девушка на луне» Перевод С. Шуртакова, «Почему сосна и ель вечно зеленая» пер. С. Шуртакова

				Поэзия. «Засыпай сынок» обработка Л. Яхина.
Удмуртия				**Сказки.** « Как купец хотел солнце остановить» пересказ М. Булатова, « Красавица береза» пересказ М. Булатова, « Петух и курица»,« Заным-Койдым», « Котофей Иванович». **Проза.** В. Ванюшев «Я удмурт», «Друзья и хлеб» Ф. Васильев «Наши сосны» «Дождик», «Маковы цветы» пересказ Л. Кузьмина

Образовательная область	Формы взаимодействия с семьями воспитанников
Речевое развитие	1. Информирование родителей о содержании деятельности ДОУ по обучению татарскому языку, их достижениях и интересах: ➢ Чему мы научимся (Чему научились), ➢ Изучаем татарский язык, ➢ Аудио и видеозаписи детской речи 2. Собеседование с ребёнком в присутствии родителей. Проводится с целью определения речевого развития дошкольника и является тактичным способом налаживания общения с родителями, демонстрации возможностей ребёнка. Опосредованно предостерегает родителей

	от авторитарного управления развитием ребёнка и жёсткой установки на результат. 3. Ознакомление родителей с деятельностью детей (видеозапись). Использование видеоматериалов с целью проведения индивидуальных консультаций с родителями, где анализируется речевое развитие ребёнка, умение общаться со сверстниками. Выявление причин негативных тенденций и совместный с родителями поиск путей их преодоления. 4. Открытые мероприятия с детьми для родителей. **5.** Посещение культурных учреждений при участии родителей (театр, библиотека, выставочный зал и др.) с целью расширения представлений об окружающем мире и обогащение словаря детей, формирования адекватных форм поведения в общественных местах, воспитания положительных эмоций и эстетических чувств.Совместные досуги, праздники, литературные вечера на основе взаимодействия родителей и детей Совместные наблюдения явлений природы, общественной жизни с оформлением плакатов, которые становятся достоянием группы. Помощь родителей ребёнку в подготовке рассказа по наглядным материалам .

1.4. Образовательная область «Познавательное развитие»

Цель: развитие познавательных интересов и познавательных способностей детей.

Задачи:

1) Развитие интересов детей, любознательности и познавательной мотивации.
2) Формирование познавательных действий, становление сознания.
3) Развитие воображения и творческой активности.
4) Формирование первичных представлений о себе, других людях, объектах окружающего мира, о свойствах и отношениях объектов окружающего мира Формирование первичных представлений о малой родине и Отечестве, представлений о социокультурных ценностях народа, об отечественных традициях и праздниках.
5) Формирование первичных представлений о планете Земля как общем доме людей, об особенностях её природы, многообразии стран и народов.

1.5 Образовательная область «Художественно-эстетическое развитие»

Цель: Достижение целей формирования интереса к эстетической стороне окружающей действительности, удовлетворение потребности детей в самовыражении.

Задачи:

1) Развитие предпосылок ценностно-смыслового восприятия и понимания произведений искусства (словесного, музыкального, изобразительного), мира природы.
2) Становление эстетического отношения к окружающему миру.
3) Восприятие музыки, художественной литературы, фольклора.
4) Стимулирование сопереживания персонажам художественных произведений.
5) Развитие продуктивной деятельности через приобщение детей к изобразительному, декоративно-прикладному искусству народов, проживающих в республике Татарстан, родного города.

Примерное содержание образовательной деятельности по области «Художественно - эстетическое развитие» с учетом этнокультурной составляющей (ЭКС)

Тема	Младшие группы	Средние группы	Старшие группы	Подготовительные к школе группы
Нижнекамск, Татарстан	**Музыка.** **Песенки, потешки, заклички.** «Баю-баюшки…», пер. Э. Каюмовой; « Ворона прилетела..» пер. Р. Ягафарова; «Большие нож-ки шли по дорожке...», пер. А. Аминова; «Дождик, дождик, лей, лей...»; «Ворона каркает: кар-карр..», пер. Р. Ягафарова. Хоровод «Күрсәт әле үскәнем», «Әпипә». Наблюдение за проведением праздников. **ИЗО деятельность.** **Лепка.**	**Музыка.** **Песенки, потешки, заклички, считалки, прибаутки.** «Осень наступила» муз. Л.Шигабутдиновой, **Слушание.** «Әпипә» в обработке Р. Еникеевой, «Хороводная», «Давайте потанцуем» (диск «Шома бас»). **ИЗО деятельность.** **Лепка.** «Покормим птичек**,** «Подарок моему другу» **Аппликация.** «Дом, в котором я живу» «Украсим фартук» **Рисование.**	**Песенки. Игровой фольклор.** «Лисонька …», пер. Р. Ягафарова, перес.Л. Кузьмина;. **Музыка.** «С добрым утром…», пер. Р. Ягафарова, перес. Л. Кузьмина., Слушание: Р. Яхина «Көз». Знакомство с музыкальным инструментом: «Кубыз». Слушание «Уммегульсум» тат.народ мелодии в обработки Ф. Фаизовой. Пение: «Петух», муз. Дж. Файзи; сл. М. Джалиля.	**Музыка.** Слушание «Марш» С.Сайдашева. **Песенки. Календарные обрядовые песни. «**Загляни к нам солнышко», пер. Р. Ягафарова, перес. Л. Кузьмина; «Нардуган, мой Нардуган…пер. Э. Каюмовой.; «Пальчики» пер.

	Тарелка, пиала. **Аппликация.** «Красивая тарелка» **Рисование.** «Узор на платке» (салфетке) **Праздники.** «Сөмбелә», «Нардуган», «Нәүрүз», «Сабантуй	«На улицах города», «Украшение платка» **Праздник.** «Сөмбелә»	Танцы «Парный танец», татарская народная мелодия в обраб. З. Хабибуллина. Хороводная «Кэрия-Зэкэрия» народная песня, пер.С. Малышева. «Даут с петушком», пер. Р. Ягафарова, перес. Л. Кузьмина Слушание музыки «Осень». Пение «Көз, көз, әйт әле». **ИЗО деятельность.** **Лепка**. «Лабиринт сказок» (герои сказок А. Алиша) , «Я слепил бэлеш», **«**Друзья для Нечкэбиль» (украшение калфака) **Аппликация.** «Орнаментация каймы» (Тюбетейка, калфак), «Украшение полотенца». **Рисование.** «Поспешим на помощь краскам» (Украшение платка для эби), «Украсим Айсылу платьице». «Лирический танец»,татарская народ. мелодия в обраб. А. Ключарева, «Роспись блюда». **Праздник.** “Белем бәйрәме”, «Сөмбелә», Драматизация по произведениям А. Алиша	Р. Я|гфарова, перес. Л. Кузьмина; «Жаворонок, проснись..», пер. Р. Ягафарова Разучивание песни «Көз» Г. Гараева Знакомство с народными музыкальными инструментами (гармонь, курай, кубыз, домбра) **ИЗО деятельность.** **Лепка.** «Машина Камаз», «Өчпочмак» **Аппликация.** «Мой город», «Кукла в национ. одежде», «Украсим фартук», **Рисование.** «Улица на которой я живу», «Украсим скатерть» **Праздник.**

				«Сөмбелә», «Нардуган», «Нәүрүз»
Башкортостан			**Музыка.** Слушание башкирских народных мелодий. Знакомство с башкирским музыкальным инструментом: «Курай». Пение «Кыш бабай». **ИЗО деятельность** **Лепка.** «Путешествие в сказку» (герой башкирских сказок) **Аппликация.** «Украшение башкирской национальной одежды». **Рисование.** «Башкирский ковер»	**Музыка.** Песенки, потешки, считалки. « Чудесная камышинка». Пересказ Л.Кузьмина, « Голоса». Пересказ Л.Кузьмина, « Пальчики». Пересказ Л.Кузьмина, « Двенадцать девчонок». Пересказ Л.Кузьмина. Ознакомление с музыкальным инструментом кубыз. Слушание башкирской народной мелодии «Гульназира» **ИЗО деятельность** **Лепка.** «Мишка с

				бочонком меда» **Аппликация.** «Ичиги для джигита» **Рисование.** «Роскошный кафтан (жилет)» **Праздники.** «Каргатуй»
Россия	**Песенки, потешки, заклички.** «Петушок», «Ладушки», «Зайчик» **ИЗО деятельность.** **Лепка.** «Неваляшка», «Цыпленок», «Яблоки лежат на тарелке» **Аппликация.** «Украсим Маше сарафан» **Рисование.** «Моя любимая игрушка», «Здравствуй, солнышко», «Снег кружится», «Дождик» **Праздники.** «Рождество», «Масленица».	**Музыка.** «Осень» муз. И.Кишко, сл. Т.Волгиной, колыбельная песня «Баю-бай», муз. М Красина, сл. М.Черной, «Ива» муз. А.Князькова. сл. И.Токмаковой, «Дождик» муз. М.Красева, сл. Н.Френкель. Ознакомление с музыкальным инструментом «балалайка», «Песня о Родине» И.Дунаевского, «Моя Россия» муз. Г.Струве, сл. Н.Соловьевой «Я по городу иду» муз. А. Перескокова, сл. Т.Антоновой, «Скоро Новый год» муз. И.Арсеева, сл. В.Татаринова, «К нам приходит Новый год» муз. В.Герчик, сл. З.Петровой, «Сапожки скачут по дорожке» муз. А.Филиппенко, сл. Т.Волгиной, «Заинька пушистый», «Зима прошла» муз. Н. Метлова, сл. М. Клоковой, «Ласточка» муз. А. Перескокова, сл. С. Антоновой, «Песенка львенка и черепахи» муз. Г. Гладкова, сл. С. Козлова,	**Музыка.** Заучивание колыбельных песен. Пение русских народных песен: « Как у наших у ворот», « А я по лугу», « Ты скажи, скажи, воробышек», « Ворон»,» « Андрей- воробей». Слушание гимна России. Знакомство с музыкальным инструментом «Трещотка». Игра на них. **ИЗО деятельность.** **Рисование.** « Косынка для куклы» (дымковская роспись), « Узор на полосе» (городецкая роспись), «Голубое чудо гжели» **Аппликация.** «Украшение кокошника для русской красавицы» **Лепка.** « Сказочная птица» (дымковская игрушка) **Праздник.**	**Песенки.** « Лиса рожью шла…», « Чигарики-чок-чигарок…», « Зима пришла…», «Идет матушка весна…», « Когда солнышко взойдет, роса на землю падет…» Сказки и былины. « Илья Муромец и Соловей-разбойник», « Василиса Прекрасная», « Волк и Лиса», « Добрыня и Змей», « Садко», « Семь Симеонов- семь работников», « Сынко

		«Апрель» П. Чайковский, «Путаница» муз. Е.Тиличевой, сл. К.Чуковского, «Кошечка» муз. В.Витлина, сл. Н.Найденовой, «Бравые солдаты» муз. А.Флиппенко, сл. Т.Волгиной, «Мамочка моя» муз. А.Перескокова, сл. С.Антоновой **ИЗО деятельность.** **Лепка.** **«**Дымковская лошадка», «Сказочная птица» (филимоновская роспись), «Что было в избушке трёх медведей», «Дымковский петушок» **Аппликация.** «Хоровод матрёшек» (коллективная работа), «Украшение солонки» (городецкая роспись), «Весна в лесу» (коллективная работа) **Рисование.** «Украсим сарафан Насти» (дымковская роспись), «Роспись доски» (городецкая роспись), «Роспись пасхальных яиц» (филимоновскя роспись) **Праздники.** «Вечер русских народных сказок», «Волшебная снежинка» - новогодний праздник, «Рождество», «Масленица», «М. Джалиль - татарский поэт - герой», «День рождения Г. Тукая»	«Деревенская ярмарка». **Развлечение.** «Встреча со сказкой» (инсценировка детей).	Филипко», « Не плюй в колодец-пригодится воды напиться», « Снегурочка» Заучивание колыбельных песен и приговорок, ознакомление с музыкальными инструментами (дудка, треугольники, деревянные ложки). Игра на них. Пение русских народных песен. « Лиса по лесу ходила», « А я по лугу», « Ходит зайка по саду»,» Скок-скок- поскок», « Во поле береза стояла», « Как пошли наши подружки». Сочинение детьми танцев под фонограмму русских народных мелодий. **ИЗО**

				деятельность Лепка. « Дымковская лошадка», « Мишка (по Богородской игрушке) **Аппликация.** « Волшебная яблоня» (по сказке «Хаврошечка»), коллективная «Хоровод матрешек» **Рисование.** «Хохломские узоры», « Гжельские узоры» **Праздники.** «Пришла Коляда - отворяй ворота», «Масленица».
Татарстан		**Песенки, Музыка.** Ознакомление с музыкальным инструментом «гармонь» **потешки, заклички, считалки, прибаутки.** «Попляши!», «Найди свою пару» (диск «Шома бас»), «Попляши да попляши...», пер. А. Аминова, «Парный танец», «Подружились» (диск «Шома бас»	**Музыка. Песенки. Игровой фольклор**. «Навруз, Навруз…», пер. Р. Ягафарова Знакомство с музыкальным инструментом «Гармун». Пляска с пиалами. Игра с пением: «Малика»; муз. Ф. Шаймардановой,	

		ИЗО деятельность. **Лепка.** «Татарское национальное блюдо чак-чак», «Птицы на участке» **Аппликация.** «Украшение подушки», «Снегири и синицы у нас в гостях» **Рисование.** «Украсим полотенце», «Животные-главные герои татарских народных сказок» **Праздник.** «Нардуган», «Навруз», «Все народы в гости к нам», «Сабантуй».	слова народные, «Навруз, Навруз…», пер. Р. Ягафарова, Слушание «Вальс», муз. С.Сайдашева. Пение «Пришла весна» муз. Дж. Файзи.Танец «Потанцуем», муз. А. Абдуллина. **ИЗО деятельность.** **Лепка.** «Любимые герои стихотворений М. Джалиля», «Путешествие в сказочной стране» (герои сказок Г.Тукая) **Аппликация**. «Тюбетейка для дедушки», **«**Ичиги для мамы» **Рисование**. «Украшение фартука», «Кукла в национальном костюме». **Праздник.** «А у наших у ворот развесёлый хоровод» (хороводные игры и забавы). «Тукай безнеӊ белән»	
Поволжье			**Лепка.** «Страна фантазий» (полюбившиеся герои сказок народов Поволжья) **Аппликация-рисование**. «Магазин народных промыслов» (Коллективная работа) **Праздник.**	**Лепка.** «Страна фантазий» (полюбившиеся герои сказок народов Поволжья) **Аппликация-рисование**.

			«Венок дружбы»	«Магазин народных промыслов» (Коллективная работа) **Праздник.** «Все народы в гости к нам»
Чувашия			**Музыка.** Пение: «Әнилэр бэйрәме», «Яз килә». Знакомство с национальным инструментом «сарпай» - волынка. **ИЗО деятельность.** **Лепка.** Чувашское национальное блюдо-хуплу. **Аппликация.** «Чудо-чудное, диво-дивное» (украшение салфетки). **Рисование.** «Разные-разные сурпаны». **Праздник.** «Щеварни» (Масленица) «Навруз»	**Музыка.** Песенка « Засыпай сынок» (обработка Л.Яхнина.) Слушание чувашской народной мелодии. Ознакомление с музыкальными инструментами волынка (скрипка) **ИЗО деятельность** **Лепка.** Сказочные герои. **Аппликация.** Украшение головной повязки – сурпан. **Рисование.** «Украшение пояса» завитками.

				Праздники. «Раштав» (Рождество) «Щеварини» (Масленица)
Удмуртия				**Музыка.** Песенки, потешки. Считалки « Шанежка», « Дождик», « Гуля- голубок», « Считалка с яблоком» Ознакомление с музыкальным инструментом скрипка, ложки. **ИЗО деятельность** **Лепка.** «Удмуртская посуда» **Аппликация.** «Украшение удмуртского платка-айшон» **Рисование.** Рисование кота по сказке « Котофей Иванович», украшение головной косынки удмуртским

				орнаментом

Мәктәпкәчә яшьтәге балаларның татар телен үзләштерү дәрәҗәсен билгеләү

- **Уртанчылар төркеме “Минем өем” проекты**

Тикшерү үткәрү буенча киңәшләр

Уртанчылар төркеме балаларының татар телендә аңлау һәм сөйләшә (аралаша) белү күнекмәләрен ел ахырында тикшерәбез (01.04- 15.04).

Тикшерүне һәр бала белән аерым (10- 15 минут), 1-2 бала катнашында, ә йомгаклау эшчәнлеге булганда барлык балалар белән бергә дә үткәрергә мөмкин.

Балаларның яшь үзенчәлекләрен исәпкә алып төзелгән биремнәр рус телендә аңлатылып үткәрелә. Биремнәр мавыктыргыч һәм кызыклы булырга тиеш. Сораулар ачык, төгәл итеп бирелә. Тикшерүче балаларның җавабын тыңлаганда елмаеп, кирәк булса җавапны дөресләп, әйтә алмаганда әйтеп җибәреп булышырга тиеш.

Тикшерү барышында яңа материал бирелми. Тикшерүне эш дәфтәрләре, таратма, күрсәтмә рәсемнәр, интерактив тактада уеннар кулланып үткәрергә дә була.

Биремнәр, уеннар өчен кирәк булган күрсәтмәлелек алдан хәзерләп куелган булырга тиеш. Тикшерүче һәр графага аерым балл куеп бара. Тикшерү ахырында биремнәргә куелган баллар саны кушыла һәм 6- га бүленә. Шулай итеп гомуми нәтиҗә ясала.

Уку елы ахырында уртанчылар, уку елы башында зурлар төркеме балаларының “Минем өем” проекты буенча
татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгәләү

№	Баланың исеме, фамилиясе							Нәтиҗә	
		1	2	3	4	5	6	баллар	дәрәҗә
		“Минем өем проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. Бу кем? Бу нәрсә? сорауларына җавап бирү	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “сау бул”, “рәхмәт”)	Боерыкны аңлап үтәү (кил, утыр, эч, уйна, сикер, аша)	Тирә- юньдәге предметларның сыйфатын, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану. “Нинди?” соравына җавап бирү.	Санау күнекмәләрен билгеләү. “Ничә?” соравына җавап бирү.	Аралаша белү, ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау. Сорауларга аңлап җавап бирү		
1.	Коля								
2.	Оля								

Гомуми нәтиҗәләрне билгеләү

Югары дәрәҗә 2,7- 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, сорауларга аңлап җавап бирә, боерыкларны дөрес үти, өлкәннәр һәм иптәшләре белән җиңел (яхшы) аралаша.
Уртача дәрәҗә 2- 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар. Биремнәрне үтәгәндә ялгыша. Тәрбияче ярдәмендә аралаша һәм сорауларга җавап бирә.
Уртачадан түбән дәрәҗә 1-2 гә кадәр	Аңлый русча җавап бирә. Тәрбияче һәм иптәшләре белән аралашмый.

Түбәндәге бирелгән биремнәрне балаларның татар телендә аралаша белү дәрәҗәсен тикшергәндә кулланырга мөмкин.

1. **Сүз байлыгы.**

Сүз байлыгы балаларның проект буенча үзләштергән лексик минимумын чагылдыра. Лексика тематик планда күрсәтелгән. Түбәндәге сүзле, дидактик уеннар ярдәмендә баланың сүз байлыгы нинди дәрәҗәдә икәнлегенә гомуми нәтиҗә ясала. Лексика: әти, әни, әби, бабай, кыз, ипи, алма, чәй, сөт, куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи;

- ✓ **Дидактик уен “Бу кем?” (I вариант)**

Лексика: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай.
Уен эчтәлеге: Өй рәсеме. Өй тирәсендә гаилә әгъзалары рәсемнәре.
Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

- Бу кем? (“Әни”...)

6 сүз- 3 балл
4 сүз- 2 балл
2 сүз- 1 балл

- ✓ **Дидактик уен “Кәрзиндә нәрсә бар?”**

Лексика: ипи, алма, сөт, чәй.
Уен эчтәлеге: Мияу кәрзин белән ашамлыклар алып килгән. Мияу ашамлык муляжларын күрсәтә, исемен сорый: “Бу нәрсә?” (“Алма”...)
Дидактик уен “Нәрсә юк?”. Мияу бер ашамлык муляжын яшереп куя: “Нәрсә юк?”. Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрергә була.

3-4 сүз- 3 балл
2-3 сүз- 2 балл
1-2 сүз- 1 балл

- ✓ **Дидактик уен “Дөресен әйт”**

Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи.
Уен эчтәлеге: Балага уенчык яисә уенчык рәсеме бирелә. Бала, тәрбияче әйткән уенчыкны яисә уенчык рәсемен табып күрсәтергә һәм исемен әйтергә тиеш.

6 сүз- 3 балл
4 сүз- 2 балл
2 сүз- 1 балл

(Искәрмә: тәрбияче уенны үз мөмкинлекләреннән чыгып сайлый.)

2. Ягымлы сүзләр куллану

“Исәнме”, “Сау бул”, “Рәхмәт”.

Ситуатив күнегү: балаларның бу сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану дәрәҗәсен билгеләү өчен укыту методик комплекттагы сюжетлы рәсемнәр буенча әңгәмә үткәрелә. Мәсәлән: *(күрсәтмә рәсем буенча әңгәмә)*

- ✓ Куян аюга кунакка килә. Ул ишектән кергәндә аюга нәрсә әйтә? (Ничек исәнләшә?) “Исәнме, аю”
- ✓ Куян аюда кунакта булды. Ишектән чыгып киткәндә куян аю белән ничек саубуллаша? (Нәрсә әйтә?) “Сау бул, аю”
- ✓ Уен ситуациясе: “Акбай сиңа уенчык бүләк итте. Син аңа нәрсә әйтәсең?” “Рәхмәт, Акбай”

Бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана- 3 балл;
Тәрбияче ярдәмендә җавап бирә - 2 балл;
Аңлый, сорауларга җавапны русча бирә - 1 балл.

3. Боерыкны аңлап үтәү.

Кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна.

Балаларның бирелгән боерыкларны аңлап үтәүләрен тикшерү өчен “Мин әйтәм, син эшлә” (“Командир”) уены кулланырга була. Тәрбияче боерык бирә, ә бала тыңлап үти *(уенны берәмләп һәм күмәкләп тә оештырырга була)*.

6-7 сүз- 3 балл
4-5 сүз- 2 балл
2-3 сүз- 1 балл

4.Тирә-юньдәге предметларның сыйфат билгеләрен, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану, аларны исемнәр белән бергә әйтү. Лексика: тәмле, зур, кечкенә, матур, чиста, пычрак.

- ✓ **Дидактик уен “Уенчык нинди?”***(зур, кечкенә)*. Зур, кечкенә уенчыклар күрсәтелә. Тәрбияченең соравына бала уенчыкның исемен сыйфат билгесе белән әйтергә тиеш. “Нинди курчак?” “Зур (кечкенә) курчак” Эш дәфтәрен кулланырга була (14 бит, 11 нче бирем).
- ✓ **Дидактик уен “Мин әйткәнне күрсәт”** *(чиста, пычрак)*.
  Комплекттагы күрсәтмә рәсемнәрне кулланып үткәрелә. Тәрбияче әйткән рәсемне бала табып күрсәтә, әйтә. (Чиста туп, пычрак аю). Эш дәфтәрен кулланырга була (16 бит, 13 нче бирем).
- ✓ **Дидактик уен “Курчакны сыйла”**
  Тәрбияче зур курчакка- зур туп, кечкенә курчакка- кечкенә туп бүләк итәргә куша. *“Мә, зур туп”, “Мә, кечкенә туп”*

Әйберләрнең сыйфат билгеләрен, күләмен дөрес әйтә- 3 балл;
Тәрбияче ярдәмендә әйтә- 2 балл;
Әйберләрнең билгеләрен, күләмен рус телендә әйтә- 1 балл.

5. Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 5 кадәр).

- ✓ **Дидактик уен "Дөрес сана".** Тәрбияче уенчыклар, муляжлар санарга тәкъдим итә. Йомгаклау шөгыльләрендә төркемдәге балаларны санарга мөмкин. *"Ничә малай?", "Ничә кыз?"*
- ✓ Санау күнекмәләрен тикшерү өчен шулай ук укыту методик комплекттагы күрсәтмә рәсемнәрне дә кулланырга була. *"Бу нәрсә", "Ничә?"*
- ✓ "5 кә кадәр санап чәбәклә, тыпырда, атла, сикер һ.б."

Дөрес саный. Санны исем белән әйтә "Биш туп"... – 3 балл;
Санаганда ялгыша- 2 балл;
Русча саный- 1 балл.

6. Аралаша белү: сорауларга аңлап, өйрәнгән лексиканы кулланып җавап бирү, ягымлы сүзләр куллану, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау, боерыкларны бирү күздә тотыла.

Уртанчылар төркеме балаларының яшь үзенчәлекләрен истә тотып, аралашу дәрәҗәләрен билгеләгәндә, коры ситуатив күнегүләр генә түгел, ә уен ситуацияләре куллану зарур.

- ✓ **Уен ситуациясе "Әйдәгез танышабыз"**

  "Син кем?" соравына аңлап җавап бирүе билгеләнә.

  К вам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться:

  - Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля яки Коля).
  - Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай).
- ✓ **Уен ситуациясе "Кунак каршылыйбыз"**

  Тәрбияче курчак театры атрибутлары кулланып әби, бабай һәм башка рольләрне башкара.

  Йомгаклау шөгыльләрендә балаларга әби, бабай рольләре бирелә. Бала белән бала диалогы формасында да үткәрергә була.

  Ишек шакыган тавыш. Тәрбияче:

  - К нам идут гости. Спроси. "Кто там?". "Кем анда?"
  - Мин әби (бабай).
  - Позови бабушку (дедушку).

- Әби (бабай), кил монда.
- Поздоровайся с бабушкой (дедушкой)
- Исәнме, әби (бабай).
- Спроси у бабушки (дедушки) как дела?
- Әби (бабай), хәлләр ничек?
- Әйбәт, рәхмәт.
- Предложи бабушке (дедушке) сесть.
- Әби (бабай) утыр.
- Предложи бабушке (дедушке) пить чай.
- Мә, чәй эч.
- Скажи: “До свидания”
- Сау бул, әби (бабай).

✓ **Уен ситуациясе “Кибеттә”**

- Исәнме! Хәлләр ничек?
- Әйбәт, рәхмәт.
- Аю бир.
- Нинди аю?
- Зур аю, чиста аю, матур аю.
- Ничә?
- Ике аю.
- Мә, ике аю.
- Рәхмәт.
- Сау бул.

Диалогта катнашканда тулы җөмлә белән җавап бирә - 3 балл;
Тәрбияче ярдәмендә сорау куя һәм җавап бирә - 2 балл;
Русча җавап бирә – 1 балл.

“Минем өем” проекты буенча коррекцион эш (уртанчылар төркеме)

№	Ф.И.О	Сүз байлыгы			Ягымлы сүзләр	Боерыкны аңлап үтәү	Предметларның күләм һәм сыйфат билгесе			Санау күнекмәләре	Аралашу		
		Дидактик уен “Бу кем”	Дидактик уен “Кәрзиндә нәрсә бар?”	Дидактик уен “Дөресен әйт”	“исәнме”, “сау бул”, “рәхмәт” Ситуатив күнегүләр	“Мин әйтәм- син эшлә” “Командир”	“Уенчыклар нинди?”	“Мин әйткәнне күрсәт”	“Курчакны сыйла” (мә, зур туп)	“Дөрес сана”	“Әйдә, танышыйк”	“Кунак каршылыйбыз”	“Кибеттә”
1	Коля												
2	Оля												
3	...												
4	...												

- **Зурлар төркеме “Уйный- уйный үсәбез” проекты**

Тикшерү үткәрү буенча киңәшләр

Зурлар төркеме балаларының татар телендә аңлау һәм сөйләшә (аралаша) белү күнекмәләрен ел ахырында тикшерәбез (01.04- 15.04).

Тикшерүне һәр бала белән аерым (10- 15 минут), 1-2 бала катнашында, ә йомгаклау эшчәнлеге булганда барлык балалар белән бергә дә үткәрергә мөмкин.

Балаларның яшь үзенчәлекләрен исәпкә алып төзелгән биремнәр рус телендә аңлатылып үткәрелә. Биремнәр мавыктыргыч һәм кызыклы булырга тиеш. Сораулар ачык, төгәл итеп бирелә. Тикшерүче балаларның җавабын тыңлаганда елмаеп, кирәк булса җавапны дөресләп, әйтә алмаганда әйтеп җибәреп булышырга тиеш.

Тикшерү барышында яңа материал бирелми. Тикшерүне эш дәфтәрләре, таратма, күрсәтмә рәсемнәр, интерактив тактада уеннар кулланып үткәрергә дә була.

Биремнәр, уеннар өчен кирәк булган күрсәтмәлелек алдан хәзерләп куелган булырга тиеш. Тикшерүче һәр графага аерым балл куеп бара. Тикшерү ахырында биремнәргә куелган баллар саны кушыла һәм 7- гә бүленә. Шулай итеп гомуми нәтиҗә ясала.

Уку елы ахырында зурлар, уку елы башында мәктәпкә әзерлек төркеме балаларының “Уйный- уйный үсәбез” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгәләү

№	Баланың исеме, фамилиясе								Нәтиҗә	
		Сүз байлыгы			Бәйләнешле сөйләм				баллар	дәрәҗә
		“Уйный- уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә кулланылу. (Өйрәнгән темалар буенча 5-6 рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушылы).	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “сау бул”, “рәхмәт”, “исәнмесез”, “сау булыгыз”)	Предметларның төсен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану.	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, эч, уйна, сикер, аша, ки, сал, ю)	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү (нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)	Санау күнекмәләрен билгеләү. “Ничә?” соравына җавап бирү.	Аралаша белү, ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау. Сорауларга аңлап җавап бирү		
1.	Коля									
2.	Оля									

Гомуми нәтиҗәләрне билгеләү

Югары дәрәҗә **2,7- 3 кә кадәр**	Бала сөйләмдә актив, сорауларга аңлап җавап бирә, боерыкларны дөрес үти, өлкәннәр һәм иптәшләре белән җиңел (яхшы) аралаша.
Уртача дәрәҗә **2- 2,6 га кадәр**	Сүз байлыгы бар. Биремнәрне үтәгәндә ялгыша. Тәрбияче ярдәмендә аралаша һәм сорауларга җавап бирә.
Уртачадан түбән дәрәҗә **1-2 гә кадәр**	Аңлый русча җавап бирә. Тәрбияче һәм иптәшләре белән аралашмый.

Түбәндәге бирелгән биремнәрне балаларның татар телендә аралаша белү дәрәҗәсен тикшергәндә кулланырга мөмкин.

2. Сүз байлыгы.

Сүз байлыгы балаларның проект буенча үзләштергән лексик минимумын чагылдыра. Лексика тематик планда күрсәтелгән. Түбәндәге сүзле, дидактик уеннар ярдәмендә баланың сүз байлыгы нинди дәрәҗәдә икәнлегенә гомуми нәтиҗә ясала.

Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, аш, ботка, кашык, тәлинкә, чынаяк, күлмәк, чалбар, өстәл, урындык, карават.

- ✓ **Дидактик уен "Бу нәрсә?"**

Лексика: аш, ботка, сөт, кашык, тәлинкә, чынаяк.

Уен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

- Бу нәрсә? ("Аш"...)

6 сүз- 3 балл
4 сүз- 2 балл
2 сүз- 1 балл

- ✓ **Дидактик уен "Кәрзиндә нәрсә бар?"**

Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма.

Уен эчтәлеге: Куян кәрзин белән яшелчәләр һәм җиләк-җимеш алып килгән. Куян яшелчәләр һәм җиләк-җимеш муляжларын күрсәтә, исемен сорый: "Бу нәрсә?" ("Кәбестә"...)

Дидактик уен "Нәрсә юк?". Куян бер яшелчә муляжын яшереп куя: "Нәрсә юк?". Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрергә була.

6 сүз- 3 балл
4 сүз- 2 балл
2 сүз- 1 балл

- ✓ **Дидактик уен "Дөресен әйт"**

Лексика: күлмәк, чалбар, сарафан, өстәл, урындык, карават.

Уен эчтәлеге: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрнең исемен атый һәм күрсәтә.

6 сүз- 3 балл
4 сүз- 2 балл
2 сүз- 1 балл

(Искәрмә: тәрбияче уенны үз мөмкинлекләреннән чыгып сайлый.)

2. Ягымлы сүзләр куллану

"Исәнме", "Сау бул", "Рәхмәт", "Исәнмесез", "Сау булыгыз" "Хәлләр ничек?".

Ситуатив күнегү:

- ✓ Поздоровайся с Акбаем.

- ✓ Скажи спасибо Акбаю.
- ✓ Спроси как дела.
- ✓ Попрощайся с Акбаем.
- ✓ Поздоровайся с воспитателем.
- ✓ Попрощайся с воспитателем.

Бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана- 3 балл
Тәрбияче ярдәмендә җавап бирә - 2 балл
Аңлый, сорауларга җавапны русча бирә - 1 балл

3. Предметларның төсен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану.

Лексика: кызыл, сары, яшел, зәңгәр.

Дидактик уен “Мияу, мияу нинди төс?” яки **“Нинди туп?”**

3-4 сүз- 3 балл
2-3 сүз- 2 балл
1-2 сүз- 1 балл

4. Боерыкны бирә белү.

Кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал.

Балаларның боерыкларны бирә белү күнекмәләрен тикшерү. Тәрбияче боерык бирергә этәргеч ясый: “Позови куклу”, “Предложи кукле сесть...”.

9 сүз - 3 балл
6 сүз - 2 балл
2 сүз - 1 балл

5. Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү

(Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

Эчтәлекле уен “Кибеттә”*(яшелчә, киемнәр, савыт- саба, җиһазлар).*

Диалогта 3 сорауны да аңлап куллана - 3 балл;
Диалогта 2 сорауны аңлап куллана - 2 балл;
Бер сорау куллана яки сорауларны рус телендә әйтә - 1 балл.

6. Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).

- ✓ **Дидактик уен “Дөрес сана”.** Тәрбияче уенчыклар, муляжлар санарга тәкъдим итә. Йомгаклау шөгыльләрендә төркемдәге балаларны санарга мөмкин. *“Ничә малай?”, “Ничә кыз?”*
- ✓ Санау күнекмәләрен тикшерү өчен шулай ук укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне дә кулланырга була. *“Бу нәрсә”, “Ничә?”*
- ✓ “10 га кадәр санап чәбәклә, тыпырда, атла, сикер һ.б.”

Дөрес саный. Санны исем белән әйтә “Ун туп”... – 3 балл;
Санаганда ялгыша- 2 балл;
Русча саный- 1 балл.

7. Аралаша белү: сорауларга аңлап, өйрәнгән лексиканы кулланып җавап бирү, ягымлы сүзләр куллану, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау, боерыкларны бирү күздә тотыла.

Зурлар төркеме балаларының яшь үзенчәлекләрен истә тотып, аралашу дәрәҗәләрен билгеләгәндә, коры ситуатив күнегүләр генә түгел, ә уен ситуацияләре куллану зарур.

- ✓ **Уен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”**

  “Син кем?” соравына аңлап җавап бирүе билгеләнә.
  К вам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться:
  - Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля яки Коля).
  - Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай).
- ✓ **Уен ситуациясе “Кунак каршылыйбыз”**

  Бала белән бала диалогы формасында да үткәрергә була.
  Ишек шакыган тавыш. Тәрбияче:
  - К нам идут гости. Спроси. “Кто там?”. “Кем анда?”
  - Мин Акбай.
  - Позови Акбая.
  - *Акбай, кил монда.*
  - У Акбая сегодня день рождение. Подари свою игрушку
  - *Акбай, мә кызыл туп.*
  - Рәхмәт.

- Угости гостей супом или кашей?
- *Мә, аш (ботка) (аша).*
- Что бы сьесть угощение попроси ложку.
- *Кашык бир.*
- Нинди кашык?
- *Зур, матур, зәңгәр кашык.*
- Рәхмәт

✓ **Уен ситуациясе “Кибеттә”**
- Исәнме! Хәлләр ничек?
- Әйбәт, рәхмәт
- Аю бир.
- Нинди аю?
- Зур аю, чиста аю, матур аю.
- Ничә?
- Ике аю.
- Мә, ике аю.
- Рәхмәт.
- Сау бул.

Диалогта катнашканда тулы җөмлә белән җавап бирә - 3 балл;
Тәрбияче ярдәмендә сорау куя һәм җавап бирә - 2 балл;
Русча җавап бирә – 1 балл.

“Уйный-уйный үсәбез” проекты буенча коррекцион эш (зурлар төркеме)

№	Ф.И.	Сүз байлыгы			Ягымлы сүзләр	Боерыкны аңлап үтәү	Предметларның күләм һәм сыйфат билгесе	Санау күнекмә ләре	Аралашу			Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)
		Дидактик уен: “Бу нәрсә”	Дидактик уен “Кәрзиндә нәрсә бар?”	Дидактик уен: Дөресен әйт”	Ситуатив күнегү	“Позови куклу”	“Мияу, мияу нинди төс?” яки “Нинди туп?”	“Дөрес сана”	“Әйдәгез танышабыз”	“Кунак каршылыйбыз”	“Кибеттә”	
1	Коля											
2	Оля											
3	...											

- **Мәктәпкә әзерлек төркеме**

“Без инде хәзер зурлар- мәктәпкә илтә юллар” проекты

Тикшерү үткәрү буенча киңәшләр

Мәктәпкә әзерлек төркеме балаларының татар телендә аңлау һәм сөйләшә (аралаша) белү күнекмәләрен ел ахырында тикшерәбез (01.04- 15.04).

Тикшерүне һәр бала белән аерым (5- 10 минут), 1-2 бала катнашында, ә йомгаклау эшчәнлеге булганда барлык балалар белән бергә дә үткәрергә мөмкин.

Балаларның яшь үзенчәлекләрен исәпкә алып төзелгән биремнәр рус телендә аңлатылып үткәрелә. Биремнәр мавыктыргыч һәм кызыклы булырга тиеш. Сораулар ачык, төгәл итеп бирелә. Тикшерүче балаларның җавабын тыңлаганда елмаеп, кирәк булса җавапны дөресләп, әйтә алмаганда әйтеп җибәреп булышырга тиеш.

Тикшерү барышында яңа материал бирелми. Тикшерүне эш дәфтәрләре, таратма, күрсәтмә рәсемнәр, интерактив тактада уеннар кулланып үткәрергә дә була.

Биремнәр, уеннар өчен кирәк булган күрсәтмәлелек алдан хәзерләп куелган булырга тиеш. Тикшерүче һәр графага аерым балл куеп бара. Тикшерү ахырында биремнәргә куелган баллар саны кушыла һәм 7- гә бүленә. Шулай итеп гомуми нәтиҗә ясала.

Уку елы ахырында мәктәпкә әзерлек төркеме балаларының “Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгәләү

№	Баланың исеме, фамилиясе								Нәтиҗә	
		Сүз байлыгы			Бәйләнешле сөйләм				баллар	дәрәҗә
		“Без инде хәзер зурлар- мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. өйрәнгән темалар буенча 5-6 рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “исәнмесез”, “сау бул”, “рәхмәт”, “зур рәхмәт”, “хәерле көн”, “хәлләр ничек?”, “әйбәт”)	Предметларның төсен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану.	Боера белү (кил, утыр, сикер, уйна, ки, сал, ю, аша, эч, бие, җырла, йөгер, йокла)	Уен ситуациясендә үзлектән сорау куя белү (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Кая барасың?	Санау күнекмәләрен билгеләү. “Ничә?” соравына җавап бирү.	Аралаша белү, ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау. Сорауларга аңлап җавап бирү		
1.	Коля									
2.	Оля									

Гомуми нәтиҗәләрне билгеләү

Югары дәрәҗә **2,7- 3 кә кадәр**	Бала сөйләмдә актив, сорауларга аңлап җавап бирә, боерыкларны дөрес үти, өлкәннәр һәм иптәшләре белән җиңел (яхшы) аралаша.
Уртача дәрәҗә **2- 2,6 га кадәр**	Сүз байлыгы бар. Биремнәрне үтәгәндә ялгыша. Тәрбияче ярдәмендә аралаша һәм сорауларга җавап бирә.
Уртачадан түбән дәрәҗә **1-2 гә кадәр**	Аңлый русча җавап бирә. Тәрбияче һәм иптәшләре белән аралашмый.

Түбәндәге бирелгән биремнәрне балаларның татар телендә аралаша белү дәрәҗәсен тикшергәндә кулланырга мөмкин.

3. Сүз байлыгы.

Сүз байлыгы балаларның проект буенча үзләштергән лексик минимумын чагылдыра. Лексика тематик планда күрсәтелгән. Түбәндәге сүзле, дидактик уеннар ярдәмендә баланың сүз байлыгы нинди дәрәҗәдә икәнлегенә гомуми нәтиҗә ясала.

Лексика: тычкан, бүре, төлке, керпе, тавык, әтәч, үрдәк, чәк- чәк, өчпочмак, китап, дәфтәр, рәсем, чана, мәктәп.

- ✓ **Дидактик уен “Бу нәрсә?”**

Лексика: тычкан, бүре, төлке, керпе, тавык, әтәч, үрдәк, аю.

Уен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

- Бу нәрсә? (“бүре”...)

7-8 сүз- 3 балл

5-6 сүз- 2 балл

3- 4 сүз- 1 балл

- ✓ **Дидактик уен “Портфельдә нәрсә бар?”**

Лексика: китап, дәфтәр, рәсем, мәктәп.

Уен эчтәлеге: Тәрбияче портфельдән рәсемнәр яки предмет алып күрсәтә, исемен сорый: “Бу нәрсә?” (“дәфтәр”...)

Дидактик уен “Нәрсә юк?”. Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрергә була.

3-4 сүз- 3 балл

2-3 сүз- 2 балл

1-2 сүз- 1 балл

- ✓ **Дидактик уен “Дөресен әйт”**

Лексика: чәк- чәк, өчпочмак, бәрәңге, аш, ботка, су.

Уен эчтәлеге: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрнең исемен атый.

6 сүз- 3 балл

4 сүз- 2 балл

2 сүз- 1 балл

(Искәрмә: тәрбияче уенны үз мөмкинлекләреннән чыгып сайлый.)

2. Ягымлы сүзләр куллану

“Исәнме”, “Сау бул”, “Рәхмәт”, “Исәнмесез”, “Сау булыгыз” “Хәлләр ничек?”, “Зур рәхмәт”, “Хәерле көн”, “Хәлләр ничек”, “Әйбәт”

Ситуатив күнегү:

- ✓ Телефоннан сөйләшү.

(Дәфтәрдәге 1 нче күнегүне кулланырга мөмкин)

Бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана- 3 балл;
Тәрбияче ярдәмендә җавап бирә - 2 балл;
Аңлый, сорауларга җавапны русча бирә - 1 балл.

3. Предметларның төсен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану. Лексика: кызыл, сары, яшел, зәңгәр, ак, кара.
Дидактик уен **"Мияу, мияу нинди төс?"** яки **"Нинди туп?"**

5-6 сүз- 3 балл
4-5 сүз- 2 балл
2-3 сүз- 1 балл

4. Боерыкны бирә белү.
Кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал, йөгер, бие, җырла, йокла.

Балаларның боерыкларны бирә белү күнекмәләрен тикшерү. Тәрбияче боерык бирергә этәргеч ясый.
Уен: "Командир" (схематик рәсемнәр кулланыла, бала боерык бирә).
Эш дәфтәрен (9 нчы күнегү) кулланырга мөмкин.

10-13 сүз- 3 балл
7-9 сүз- 2 балл
3-6 сүз- 1 балл

5. Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Кая барасың? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли?)

Эчтәлекле уен "Тәрҗемәче?"
Тәрбияче бирелгән сорауларны рус телендә әйтә, бала татар теленә тәрҗемә итә.

7-8 сорауны тәрҗемә итә - 3 балл;
5-6 сорауны тәрҗемә итә - 2 балл;
3-4 сорауны тәрҗемә итә- 1 балл.

6. Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).

- ✓ **Дидактик уен "Дөрес сана"**. Тәрбияче уенчыклар, муляжлар санарга тәкъдим итә. Йомгаклау шөгыльләрендә төркемдәге балаларны санарга мөмкин. *"Ничә малай?", "Ничә кыз?"*
- ✓ Санау күнекмәләрен тикшерү өчен шулай ук укыту методик комплекттагы күрсәтмә рәсемнәрне дә кулланырга була. *"Бу нәрсә", "Ничә?"*
- ✓ "10 га кадәр санап чәбәклә, тыпырда, атла, сикер һ.б."
- ✓ "Тәрҗемәче" уены (*пять- биш, ...*).

Дөрес саный. Санны исем белән әйтә "Ун туп"... – 3 балл;
Санаганда ялгыша- 2 балл;
Русча саный- 1 балл.

7. Аралаша белү: сорауларга аңлап, өйрәнгән лексиканы кулланып җавап бирү, ягымлы сүзләр куллану, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау, боерыкларны бирү күздә тотыла.

Мәктәпкә әзерлек төркеме балаларының яшь үзенчәлекләрен истә тотып, аралашу дәрәҗәләрен билгеләгәндә, коры ситуатив күнегүләр генә түгел, ә уен ситуацияләре куллану зарур.

- ✓ **Уен ситуациясе "Әйдәгез танышабыз"**
  "Син кем?" соравына аңлап җавап бирүе билгеләнә.
  К вам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться:
  - Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля яки Коля).
  - Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай).
  - Сиңа ничә яшь?
  - Миңа 6 (7) яшь.

- ✓ **Уен ситуациясе "Телефоннан сөйләшү"**
  Бала белән бала диалогы формасында да үткәрергә була.
  Телефоннан сөйләшү:
  - *Исәнме. Хәлләр ничек?*
  - Әйбәт.
  - *Нишлисең?*
  - Мин уйныйм. Син нишлисең?

- *Мин ашыйм.*
- Нәрсә ашыйсың?
- *Алма ашыйм.*
- Алма тәмлеме?
- *Әйе, алма тәмле.*
- Сау бул.

✓ **Уен ситуациясе “Кая барасың?”** (*мәктәп, кафе, цирк*)
- Исәнме! Хәлләр ничек?
- Әйбәт, рәхмәт.
- Кая барасың?
- Циркка барам.
- Циркта нәрсә бар?
- Төлке.
- Төлке нишли?
- Төлке бии.

- Скажи, что ты танцуешь.
- Мин биим.
- Пригласи друзей танцевать.
- Алсу, кил монда, бие!

Диалогта катнашканда тулы җөмлә белән җавап бирә - 3 балл;
Тәрбияче ярдәмендә сорау куя һәм җавап бирә - 2 балл;
Русча җавап бирә – 1 балл.

“Без инде хәзер зурлар- мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча коррекцион эш (мәктәпкә әзерлек төркеме)

№	Ф.И.О.	Сүз байлыгы			Ягымлы сүзләр	Боерыкны аңлап үтәү		Предметларның күләм һәм сыйфат билгесе	Санау күнекмәләре	Аралашу		
		Дидактик уен “Бу нәрсә?”	Дидактик уен “Портфельдә нәрсә бар?”	Дидактик уен “Дөресен әйт”	*Ситуатив күнегү:* Телефоннан сөйләшү.	Уен: “Командир”	Эчтәлекле уен **“Тәрҗемәче?”**	Дидактик уен “Мияу, мияу нинди төс?” яки “Нинди туп?”	Санау күнекмәләрен билгеләү	Уен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”	Уен ситуациясе “Телефоннан сөйләшү”	Уен ситуациясе “Кая барасың” (*мәктәп, кафе, цирк*)
1	Коля											
2	Оля											
3	...											
4	...											

Список литературы

1. Шаехова Р.К. Раз словечко, два-словечко...: занимательное обучение татарскому языку. – Казань: Хәтер, 2011.- 96 с.
2. Шаехова Р.К. Региональная программа дошкольного образования. –Казань: РИЦ, 2012.
3. Зарипова З.М. “Татарча сөйләшәбез. Говорим по-татарски” учебно-методические комплекты для детей с 4-5 лет.- Казань: Хәтер, 4-5 лет.
4. Зарипова З.М. “Татарча сөйләшәбез. Говорим по-татарски” учебно-методические комплекты для детей с 5-6 лет.- Казань: Хәтер, 4-5 лет.
5. Зарипова З.М. “Татарча сөйләшәбез. Говорим по-татарски” учебно-методические комплекты для детей с 6-7 лет.- Казань: Хәтер, 4-5 лет.
6. “Татарча сөйләшәбез”. Эш дәфтәре: 4-5 яшьлек балалар өчен “Говорим по-татарски”. Рабочая тетрадь для детей 4-5лет.- Казан: Татарстан Республикасы «ХӘТЕР» нәшрияте, 2011.
7. Татарча сөйләшәбез. Эш дәфтәре: 5-6 яшьлек балалар өчен “Говорим по-татарски”. Рабочая тетрадь для детей 5-6лет.- Казан: Татарстан Республикасы «ХӘТЕР» нәшрияте, 2011.
8. Татарча сөйләшәбез. Эш дәфтәре: 6-7 яшьлек балалар өчен “Говорим по-татарски”. Рабочая тетрадь для детей 6-7лет.- Казан, Татарстан Республикасы «ХӘТЕР» нәшрияте, 2011.
9. “На поляне детства” - хрестоматия для воспитателей ДОУ и родителей.- Казань, Редакционно-издательский центр, 2011.
10. “Балачак аланы” – балалар бакчасы тәрбиячеләре һәм әти-әниләр өчен хрестоматия.- Казан, РИЦ, 2011.
11. Региональная программа дошкольного образования. “Төбәкнең мәктәпкәчә белем биру программасы” Шаехова Р.К.–РИД, 2012.
12. “Балалар бакчасында тәрбия һәм белем бирү программасының милли төбәк юнәлеше” К. В. Закирова, Р.А. Борһанова һ.б., - Казан: Мәгариф, 2009.
13..“Иң матур сүз” Хрестоматия. — Казан: Мәгариф, 2000.
14. “Сөмбеләне кем белә?” Г. З. Гарәфиева. - Казан, 2003.

План профессионального самообразования воспитателя

Тема по самообразованию: «Роль татарского народного творчества в развитии речи детей»

Целью моей работы является систематизация методов и приемов для развития речи детей дошкольного возраста на материале устного народного творчества.

Срок реализации: 2011 – 2015 учебный год.

В соответствии с целью мною были выдвинуты **следующие задачи**:

1. Показать детям красоту татарского языка через устное народное творчество, выраженное в песнях, припевках, сказках, поговорках и др.;

2. Поэтапно формировать интерес к фольклору и, как следствие, обогащать словарный запас детей, развивать грамматическую сторону речи, диалогическую и монологическую связную речь.

Актуальность:

Несомненно, на сегодняшний день тема очень актуальна.

В то время как развивается наука, в жизнь внедряется компьютеризация, народный язык начинает терять эмоциональность.

Почему наши дети плохо говорят? Может, потому, что мы разучились с ними разговаривать. Общаясь со своими детьми, родители редко используют поговорки и пословицы, а ведь в них заключается суть разрешение любого конфликта.

Устное народное творчество обладает удивительной способностью пробуждать в людях доброе начало. Использование в работе с детьми устного народного творчества создает уникальные условия для развития речи, мышления детей, мотивации поведения, накопления положительного морального опыта в межличностных отношениях.

Отсутствие эпитетов, сравнений, образных выражений обедняет, упрощает речь, превращает её в маловыразительную, скучную, однообразную и малоприятную. Без яркости и красочности речь блекнет, тускнеет.

Его заполонили иностранные слова, а язык компьютера лишен окраски, образности. Через устное народное творчество ребёнок не только овладевает родным языком, но и, осваивая его красоту, лаконичность, приобщается к культуре своего народа, получает первые впечатления о ней. К тому же словесное творчество народа представляет собой особый вид искусства, то есть вид духовного освоения действительности человеком с целью творческого преобразования окружающего мира «по законам красоты».